ဖယ်ခုံမြို့နယ်

ရီနွဲ့ကျေးရွာအုပ်စု

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

(၂၀၁၉-၂၀၂၃)ခုဘဏ္ဍာရေးနှစ်

ပြုစုရေးဆွဲသူ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ဖယ်ခုံမြို့နယ်၊ရီနွဲ့ကျေးရွာအုပ်စု၊ရန်ယောကျေးရွာ

(စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန)

(ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနက ကူညီရေးဆွဲသည်)

၂၀၂၀ခုနှစ်၊ သြဂုတ်လ

မတိကာ

မာတိကာ

စကားချီး

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာ အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊ရီန္စွဲကျေးရွာအုပ်စု၊ဖယ်ခုံမြို့နယ်

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် အစီအစဉ်

(၁) နိဒါန်း - ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်နှင့် ကျိုးကြောင်းဖော်ပြချက်

(ခ) စီမံကိန်း၏ လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(၂) ကျေးရွာ၏ ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ - ဝင်ငွေ၊ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် မမျှတမှု

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့် အဟာရ

(င) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု

(၄) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှု အခြေအနေ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

(ခ) သီးနှံ၊ သားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

(ဂ) စိုက်ပျိုး မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

(င) ဘဏ်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု

(စ) ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်သန့်ရှင်ရေး

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

(ဇ) အခြေခံအဆောက်အဦများအား လက်လှမ်းမှီရယူမှု -လမ်း၊တံတား၊လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊ သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

(ဈ) တည်ငြိမ်းအေးချမ်းမှုနှင့် ပြည်သူ့လုံခြုံရေး

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(၆) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်နှင့် ဗျူဟာ

(၇) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟို အဆင့် မူဝါဒများအကြားအစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

(၈) ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အချိန်အကာလ

(က) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်နှင့် ဘဏ္ဍာငွေလျာထားရေး

(ခ) ကဏ္ဍာနှင့် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုကို အခြေခံ၍ စီမံချက်အုပ်စု သတ်မှတ်ခြင်း၊

(ဂ) ဦးစားပေး စီမံချက်များ

(ဃ) အကောင်အထည်ဖော်မည့် ချိန်ကာလ

(၉) ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်

(၁၀) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

(ခ) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဂ) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများ

(ဃ) ကျေးရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်

အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များ

(၁၁) စီမံကိန်းကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

(က) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း

(ခ) နှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းဆောင်ရွက်ပြီးစီးမှု အကဲဖြတ်ခြင်း၊

(ဂ) နည်းပညာဆိုင်ရာ အကူအညီ

နောက်ဆက်တွဲ

နောက်ဆက်တွဲ(၁) စီမံချက် ဇယားများ

(၁) ရွာ၏ လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေ

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေဆိုင်ရာအချက်အလက်များ

ဇယား(၂) လုပ်သားအင်အားနှင့် ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းအမျိုးအစား

ဇယား(၃) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးမြေ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား(၄) ဓာတ်သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝ အရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၅) ဥစ္စာဓနအဆင့် အခြေအနေ

ဇယား(၆) ကျေးရွာ၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှု အခြေအနေ

ဇယား(၇) ကူညီစောင့်ရှောက်မှု အထူးလိုအပ်သော အုပ်စုများ၏ ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၈) ကျေးရွာ၏ထိခိုက်သက်ရောက်လွယ်မှု အခြေအနေ

ဇယား(၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့် အုပ်စု

(၂) လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေး အခြေအနေ

ဇယား(၁၀) ကျေးရာတွင်းရှိ လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ

ဇယား(၁၂) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား(၁၃) ကျေးရွာ၏ရေ အရင်းအမြစ်နှင့် ရေသွင်းဧရိယာ

ဇယား(၁၄) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား(၁၅) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးရေးသုံးကိရိယာများ ပိုင်ဆိုင်မှု

ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှု တိုးစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေ

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးကဏ္ဍ ထုတ်လုပ်မှုတိုးတက်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၂၁) စိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများ

ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုး၊မွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊
ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၃) ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု၊ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု အခြေအနေ

ဇယား(၂၄) ငွေးကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့် ဘဏ်လုပ်ငန်း

ဇယား(၂၅) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက် လက်ရှိအလေ့
အကျင့်နှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၆) သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခက်အခဲများနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျှော့ချရေး
အစီအမံများ

ဇယား(၂၇) မူလတန်း၊အလယ်တန်း၊အထက်တန်းနှင့် တက္ကသိုလ်ပညာ ပြီးစီးမှုနှုန်း

ဇယား(၂၈) ကျောင်းအပ်နှုန်း

ဇယား(၂၉) စာသင်ကျောင်းဆောင် အခြေအနေ

ဇယား(၃၀) ပညာရေးအခက်အခဲနှင့် ပြဿနာများ

ဇယား(၃၁) အဖြစ်များသော ရောဂါများ

ဇယား(၃၂) ကျန်းမာရေး အထောက်အပံ့နှင့် ဝန်ဆောင်မှုများ

ဇယား(၃၃) သောက်သုံးရေ ရရှိမှု

ဇယား(၃၄) သန့်ရှင်းရေး အခြေအနေ

ဇယား(၃၅) ကျေးရွာ၏လမ်းတံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား(၃၆) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား(၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယဉ်များ

ဇယား(၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား(၃၉) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းအချက်အလက် နည်းပညာ အခြေအနေ

ဇယား(၄၀) ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

ဇယား(၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေးဝန်ဆောင်မှု အထောက်အကူများအား လက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား(၄၂) မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု အခြေအနေ

နောက်ဆက်တွဲ (၂) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ၊အဟန့်အတားနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၄၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား(၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

နောက်ဆက်တွဲ(၃) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်(ပြဿနာ ဆန်းစစ်ခြင်းမှ ဖြေရှင်းနည်းအထိ)

ဇယား(၄၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကွင်းဆက်

ကိုးကားစာရင်း

အပိုင်း(ခ) စီမံချက်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်

စီမံချက်ဆိုင်ရာအချက်အလက်ပုံစံ

စကားချီး

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်သည် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ခုဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှ ၂၀၂၃-၂၀၂၄ခုနှစ်အထိ (၅)နှစ်ကြာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာ၏ပထမဦးဆုံးသော လူထု ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ရေးဆွဲထားသည့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ရှေးဦးစွာအနေဖြင့်

စီမံချက်ဖန်းကြီးဌာန၊ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနအား အထူးပင်ကျေးဇူးတင်ရှိပါသည်။အရေးကြီးသော အချက်အလက်များနှင့် အကြံဉာဏ်များကို တက်တက်ကြွကြွပံ့ပိုးပေးသော သက်ဆိုင်ရာဝန်ထြစ် မြောက်ရေးအတွက် လိုအပ်သောနည်းပညာများ ပံ့ပိုးပေးသော စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့်ဆည် မြောင်းဝမ်းများနှင့်ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးကိုလည်း ကျေးဇူးတင် ရှိပါသည်။

ကျေးရွာတွင်းဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ချမှတ်လုပ်ဆောင်ဖူးခဲ့ကြသော်လည်း ကျေးရွာသူ၊ကျေးရွာသားများ ကိုယ်တိုင်စနစ်တကျပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများကို တွင်ကျယ်စွာလေ့ကျင့် သုံးစွဲလုပ်ဆောင်ခြင်း နည်းပါးနေသေးပါသည်။တစ်ရွာလုံးရှိပြည်သူများအားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး ကျေးရွာစီမံကိန်းများရေးဆွဲခြင်း နည်းလမ်းကိုအသုံးပြု၍ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ဆွေးနွေးအဖြေရှာတတ်လာစေရေးအတွက် စိုက်ပျိုးရေး၊မွေးမြူရေးနှင့်ဆည်မြောင်းဝန်းကြီးဌာန၏ ဦးဆောင်ညွှန်ကြားမှုဖြင့် ဖယ်ခုံမြို့နယ်ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှ စီမံကိန်းရေးဆွဲရေးဝန်ထမ်းများ၊ကျေးရွာသူ၊ကျေးရွာသားများနှင့် တွဲဖက်လုပ်ဆောင်စေခဲ့ပါသည်။ ဤလုပ်ငန်းစဉ် ကြောင့် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် ရေးဆွဲရာတွင် ကိန်းဂဏန်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်တို့၏ အရေးပါမှုကိုသိရှိရုံသာမက ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးကဲသို့သော ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက် ရရှိနိုင်သောနေရာများမှလည်း ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင်ထပ်မံလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊ အချက်အလက်များနှင့် နည်းပညာပံ့ပိုးမှုတို့ကို မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများမှ ရယူရန်လိုအပ်ကြောင်းကိုလည်း ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ခဲ့ပါသည်။

ယခုရေးဆွဲထားသော အစီအစဉ်ကိုနောင်ကာလများတွင် ထပ်မံရရှိသည့် ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ ထပ်ဖြည့်ပေးခြင်းဖြင့် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ဤလုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်နေမှု တစ်ဝက်ခန့်အရောက်တွင် လုပ်ငန်းတိုးတက်ပြီးစီးမှု၊ ပေါ်ပေါက်လာ မည့်အခက်အခဲများ၊ဦးစားပေးရွေးချယ်မှုများနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များကို အခြေအနေကာလပေါ်မူတည်၍ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်သွားရန်လည်း လိုအပ်နေပါမည်။

ဤဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ဖော်ပြပါရှိသော ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ စုစည်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနနှင့် မြို့နယ်အဆင့်အစိုးရဌာနများနှင့် အထက်အဆင့်တာဝန်ရှိသူအစိုးရအဖွဲ့များ၏ ဆက်လက်ပံ့ပိုးမှုများရရှိနိုင်

မည်ဟုမျှော်လင့်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ နောင်တွင်လည်း ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအားထုတ်မှုအခြေအနေများကို ဆန်းစစ်သုံးသပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်ရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါ ကြောင်း ယုံကြည်ပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် အပိုင်း(၂)ပိုင်းပါရှိပါသည်။ အပိုင်း(က)တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ ပါဝင်ပါသည်။ အကောင်အထည်ဖော်မည့် ဗျူဟာ၊ ဦးစားပေးလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ၊ ဘတ်ဂျက်နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းနှင့်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့်တို့ကို အဓိကဖော်ပြထားပါသည်။ အပိုင်း(ခ) သည် စီမံကိန်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်၊ အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ပြီး အဆိုပြုစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိတ်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

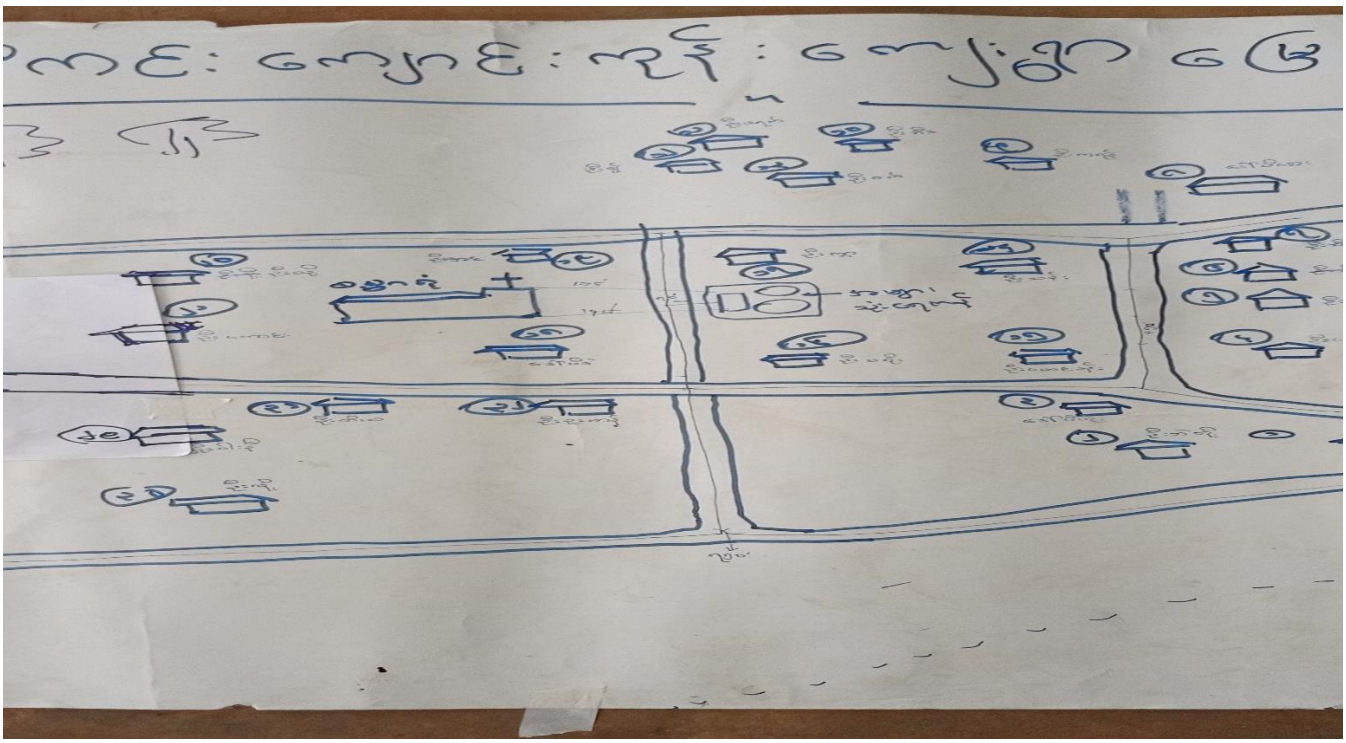
ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာ

ရိုးနွဲ့ကျေးရွာအုပ်စု

ဖယ်ခုံမြို့နယ်

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ( ) ရက်

ရိန္ဒ့ကျေးရွာအုပ်စု၊ကျောင်းကုန်းကျေးရွာအရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ

ရိန္ဒ့ကျေးရွာအုပ်စု၊ကျောင်းကုန်းကျေးရွာ **အရင်းအမြစ်ပြမြေပုံ၊**

ရည်ညွှန်း - ရိန္ဒ့ကျေးရွာအုပ်စု၊ကျောင်းကုန်းကျေးရွာ၊ ဖယ်ခုံမြို့နယ်တွင် ပြုလုပ်သော ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း အစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာသူ၊ကျေးရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပူး ပေါင်းအကဲဖြတ် ခြင်း မှ ရယူသည်။(၂၀၂၀ ခုနှစ် ၂၄-၂၅-၂၆၊ သြဂုတ်လ၊ ၂၀၂၀

အပိုင်း(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်

(၁) နိဒါန်း- ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်ရွယ်ချက်နှင့် လွှမ်းခြုံသက်ရောက်မှု

(က) ရည်ရွယ်ချက်

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်သည် အစိုးရဌာနများ၊ပြည်တွင်း/ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံအတွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးသော ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီးတစ် နိုင်ငံလုံးကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲ့အကောင်အထည်ဖော်မည့် အစီအစဉ်သစ်ဖြစ် ကြောင်းသိရှိရပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ပထမဦးဆုံးသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို နိုင်ငံတော်၏ အကူအညီဖြင့် ရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာလူကိုယ်တိုင်တက်ကြွစွာပါဝင်၍ ရေးဆွဲခဲ့ပါသည်။ ယခင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကိန်း ဂဏန်း၊ သတင်းအချက်အလက်များပြုစုရန် အရေးကြီးပုံကို အလေးထားမိလာကြပါသည်။ထို့အပြင် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံး၊ဌာနဆိုင်ရာများ စသည်တို့ထံမှလိုအပ်သော ကိန်းဂဏန်း၊သတင်း အချက်အလက်များရယူရန်နှင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာစီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ရန်လိုအပ်သော နည်းပညာများရရှိရန် အရေးကြီးကြောင်းကိုပါ သတိပြုမိပါသည်။

ဤအစီအစဉ်တွင် ကျေးရွာ၏ လက်ရှိလူမှုစီးပွားရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေများ၊ကြုံတွေ့ နေရသော ပြဿနာများ၊ ထိုပြဿနာများဖြစ်ရသည့် အရင်းခံအချက်များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုအပံ့အပိုးဖြစ် စေသောအချက်များနှင့် အဟန့်အတားဖြစ်စေသောအချက်များ၊ (၅)နှစ် တာကာလအပြီးတိုင် ရရှိ အောင်ဆောင်ရွက်လိုသည့် ရည်မှန်းချက်များ၊ ထိုရည်မှန်းချက်များရရှိရန် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာအနေ နှင်ဆောင်ရွက်မည့် နည်းဗျူဟာများ၊စီမံချက်များကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်းဖော်ပြထားပါသည်။ထို့အ

ပြင်ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သော အရာများနှင့် ငွေကြေးရရှိနိုင်မည့် လမ်းကြောင်းများကိုလည်း ဖော်ပြထားပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သော အစိုးရဌာနများ၊အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်းများ၊အရပ်ဖက်လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ၊ ဘဏ်များ၊စာပေပညာရှင်များ၊သတင်းနှင့်ပြည်သူ့ဆက်ဆွယ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အာရုံစိုက်မှုကိုရစေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သူမှန်သမျှတို့သည် ဤအစီအစဉ်မှတ်တမ်း၏ အသုံးဝင်မှုများကို သိရှိစေရန်မျှော်လင့်ပါသည်။

(ခ) နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှု

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာအဆင့် အားထုတ်မှုများအတွက် မူဝါဒနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအကူအညီ များကို စုစည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရန် ဤဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံချက်ကို မြို့နယ်အဆင့်၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းအဆင့်၊ပြည်ထောင်စုအဆင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများအား တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍအဖွဲ့များအတွက် အသုံးဝင်မှုများအနေဖြင့် ကျေးရွာလူထု၏ လိုလားချက်နှင့် ၎င်းတို့၏ စီးပွားရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ ချိတ်ဆက်မှုဖွံ့ဖြိုးလာစေရန် ဗျူဟာမြောက်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ(NGOs)၊အရပ်ဖက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ (CSOs) နှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကျေးရွာလူထု၏ အမှန်တစ်ကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် ဦးစားပေးဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဘဏ်လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် အသေးစားချေးငွေလုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသရှိ ငွေကေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နည်းပညာအထောက်အပံ့ပေးမည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တက္ကသိုလ်များအနေဖြင့် ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာနှင့်ကျေးလက်လူထု၏ တိကျသောလိုအပ်ချက်များအား သိရှိလာခြင်းကြောင့်ကျွန်တော်တို့ကျေးရွာနှင့်ဆိုင်သော ၎င်းတို့၏ သုတေသနလုပ်ငန်းများကို စီစဉ်ဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ် သည်။

မီဒီယာများ၊ ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အရေးရပ်တည်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ယုံကြည်လာရလောက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရရှိနိုင်မည်။

နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်များဖြစ်သည့် ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများ၊ နိုင်ငံတကာငွေကြေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ(ကမ္ဘာဘဏ်၊အရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)၊နိုင်ငံတကာ အစိုးရမဟုတ်သော

အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အချင်းချင်း ပေါင်းစည်းဆောင်ရွက်မှုပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များကို မြို့နယ်အဆင့်တွင် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းစီစဉ် မှုများ ပြုလာနိုင်ပါမည်။

(ဂ) စီမံကိန်း၏လွှမ်းခြုံ သက်ရောက်မှု

ယခင်က ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များရေးဆွဲရာတွင် အချိန်ကာလတစ်ခုအတွင်း ကျွန်ုပ်တို့ကိုယ်တိုင်တတ်နိုင်သော ငွေကြေး၊အစိုးရနှင့်အခြားအဖွဲ့အစည်းများထံမှ ရနိုင်မည့် အကူအညီများကို အ ခြေခံကာ ဦးစားပေးစီမံကိန်းများ ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအခါ ယင်းသို့မဟုတ်ဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ဖွံ့ ဖြိုးရေးအမြင်ဖြင့် ရေးဆွဲထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူထုဦးဆောင်ပါဝင်သည့် လုပ်ကိုင်နည်းဖြစ်သောကြောင့် လူတိုင်းပါဝင်ခွင့်ရရှိပြီး အမြင် ရှင်းလင်းမှု ရစေကာဖွံ့ဖြိုးမှုဖြစ်စဉ်တွင် လူထုကိုအဓိကနေရာတွင် ထားရှိခြင်းဖြစ်ပါသည်။ဤသို့

ဖြင့်လုပ်ငန်းများကို လူထုပါဝင်၍စုစည်းခြင်း၊ ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းအားဖြင့် ကျေးရွာ လူထု၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုကို တိတိကျကျပံ့ပိုးပေးရာ ရောက်ပါသည်။

ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပစ္စည်းများအခက်အခဲ၊ ငွေကြေးအခက်အခဲ၊ နည်းပညာအခက်အခဲများ ရှိနေပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လိုအပ်ချက်များအား အများဆုံးနှင့် အထိရောက်ဆုံးဖြည့် ဆည်းနိုင်မည့် စီမံကိန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ စွမ်းရည်နှင့်လို အပ်သောအရင်းအနှီးများ ပြည့်စုံမှုပေါ်မူတည်၍ နောင်တွင် တစ်ဖြည်းဖြည်းတိုးချဲ့ဆောင်ရွက်မည့် အစီအစဉ်မျိုး ဖြစ်ပါသည်။

(၂) ကျေးရွာ၏ပထဝီဝင် အနေအထားနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

(က) တည်နေရာ၊ရာသီဥတုနှင့် မြေမျက်နှာသွင်ပြင် အနေအထား

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာသည် ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ပိုင်း၊တောင်ကြီးခရိုင် ၊ဖယ်ခုံမြို့နယ် အတွင်း၊ရိုးန့ဲ ကျေးရွာအုပ်စုတွင် တည်ရှိပြီး၊မြောက်လတ္တီတွဒ် ၁၉ ဒီဂရီ ၃၉ မိနစ်မှ ၁၄ ဒီဂရီ ၁၇ မိနစ်နှင့် အရှေ့ လောင်းဂျီတွဒ် ၉၆ ဒီဂရီ ၅၄ မိနစ်မှ ၅၁ ဒီဂရီ ၂၄ မိနစ်အတွင်းတည်ရှိပါသည်။ ကျောင်းကုန်းကျေးရွာ သည် လွယ်ယင;ကျေးရွာတောင်ဘက်ခြမ်းခြမ်းတွင်တည် ရှိပါသည်။ဖယ်ခုံမြို့မှ ကုန်းလမ်းခရီးလျှင် (၃၃/၃) ကွာဝေးပါသည်။ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် အထက်အမြင့်အပေမှာ(၄၃၆၁)ပေတွင်တည်ရှိ၍ မြေ မျက်နှာသွင်ပြင်မှာတောင်ကုန်း၊တောင်စောင်းများပြားပါသည်။ မြေပြန့်လွင်ပြင်ဟူ၍ မရှိသ လောက် ရှားပါး သည်။ရာသီဥတုမှာ ခြောက်သွေ့သော မုတ်သုန်ရာသီဥတုဖြစ်သည်။ အမြင့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၃၈)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့်အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ(၈) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်ပါသည်။ မိုးရွာသွန်းမှု အခြေ အနေဖြင့် မိုးရေ ချိန် (၄၀. ၂၀)လက်မရှိပါသည်။

(ခ) သဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုသာ အဓိကထားလုပ်ကိုင်သောကျေးရွာဖြစ် ၍လယ်မြေ၈က(၁၀)ယာမြေ(၃၀)ကေနှင့်မြေလွတ်၊မြေလပ်(၁၀)၈ကေနှင အိမ်ခြံဝိုင်းစိုက် ခင်းများပိုင်ဆိုင်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေများ ရေအရင်းအမြစ် ရရှိနိုင်မှုမှာ မိုးရေကိုသာအဓိ ကထားအားကိုးစိုက်ပျိုးရပါသည်။ ကျေးရွာ အနီး တစ်ဝိုက်တွင်ဒေသတွင်းအဆောက်အဦများဆောက်လုပ် ရာတွင် အသုံးပြု သည့် ကျောက်များ၊ ကျောက်စရစ်များလည်းထွက်ရှိပြီး၊ သဲများအနေဖြင့် လွယ်ယင်းကျေးရွာ သို့မှာယူသုံး စွဲနေ ရပါသည်။

သတ္တုနှင့်အခြားတွင်း ထွက်သယံဇာတများမတွေ့ရှိပါ။အခြားသော သဘာဝအပင်မျိုးစိတ် များ(နွားစာ၊ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)၊ သဘာဝတိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များလည်း အနည်းငယ်သာတွေ့ရှိရ ပါသည်။ ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်တွင် သဘာဝပေါက်ပင်များမှာ ထင်းရှူးပင်၊အင်ကြင်းပင်၊ အင်ပင်လည်းများအား ရုပ်မိရုပ်ဖများမှ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ကြပါသည်။

(၃) ကျေးရွာ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အခြေအနေ

(က) လူဦးရေဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

ဗကျာင်းကုန်းကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု(၃၂)စုရှိပြီး၊ လူဦးရေမှာ စုစုပေါင်း(၁၈၀)ဦးရှိပါသည်။ မျှမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်စုလျှင် (၄-၅)ဦးအထိရှိပါသည်။ အသက်(၁၅)နှစ်မှ (၆၀)နှစ်အထိ အလုပ်လုပ်နိုင်သောလူဦးရေမှာ(၅၀%)ရှိပြီး၊ (၁၅)နှစ်အောက်လူဦးရေနှင့် အသက်(၆၀)နှစ်အထက် လူဦးရေ(၅၀%)သည် မှီခိုသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

(ခ) စီးပွားရေးအခြေအနေ- ဝင်ငွေ၊ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့်မမျှတမှု

ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုများ၏အဓိကဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများမှာ စပါး၊ပြောင်း၊ ငရုတ်၊ များစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ကျေးရွာအိမ်ထောင်စုများ၏ ဥစ္စာဓနအဆင့်ကို ကျေးရွာသူ/သားများကိုယ်တိုင်သတ်မှတ်သည်မှာ အိမ်ထောင်စု(၃၂)စု၏(၄၃%) ခန်သည့် မြေမဲ့ယာမဲ့များ၊ကျပန်းအလုပ်သမားများဖြစ်ကြပြီး (၄၅%)သည်(၂.၅ဧကမှ ၅ဧက) ကြားတွင်ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး၊(၁၂%)သည်(၅ဧကမှ ၁၂.၅ဧက)ကြားတွင်ပိုင်ဆိုင်ကြပါ သည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် ကောက်ပဲသီးနှံများလုပ်သားအားဖြင့် စိုက်ပျိုး၊ရိတ်သိမ်းကြပါသည်။ အခြားသောဝင်ငွေရသီးနှံများလည်းစိုက်ပျိုးရန် စိတ်အားထက်သန်မှုရှိကြပါသည်။

(ဂ) ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်နစ်နာလွယ်မှု

ဆင်းရဲအဆင့်နှင့်အလွန်ဆင်းရဲအဆင့်အိမ်ထောင်စု(၃၂)စုတို့၏ ဝမ်းစာဖူလုံမှုကို စစ်တမ်းကောက်ယူကြည့်ရာတွင်(၇၈%)သည် ၃လနှင့်ဖြလကြား ဝမ်းစာဖူလုံပြီး၊(၂၂%)အိမ်ထောင်စုများမှာ ဖြလနှင့်၁၂ လအထိ ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိကြသည်။

(ဃ) ကျန်းမာရေးနှင့်အဟာရ

ကျေးရွာတွင်းတွင် ဝမ်းလျော၊ဝမ်းပျက်၊ သွေးလွန်တုပ်ကွေးရောဂါ၊ ငှက်ဖျားရောဂါများကို မိုးဦးကျရာသီများတွင် အဖြစ်များသည်ကိုတွေ့ရှိရပြီ၊ ဆီးချို၊သွေးတိုး၊အသည်းရောဂါ (ဘီ ၊စီ) များတစ်ချို့ဖြစ်ပွားသည်ကိုလည်းတွေ့ရှိရပါသည်။အခြားကြီးမားသောရောဂါများဖြစ်ပွားသည်ကိုမတွေ့ရပေ။ကျန်းမာရေးပြဿနာများကြီးကြီးမားမားဖြစ်ပွားမှုမရှိသော်လည်း တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေး၊ကျန်းမာသန့်ရှင်းရေး၊ကျန်းမာရေးနှင့်ညီညွတ်စေသည့် အစားအစာများစာသုံးခြင်း၊အရက်သေစာသောက်သုံးခြင်း အန္တရာယ်စသည်တို့ဆိုင်ရာ အခြေခံကျန်းမာရေးဆိုင်ရာအသိပညာများ တိုးပွားရန်လိုအပ်နေသေးကြောင်း ကျေးရွာရှိပြည်သူများ၏ နေထိုင်မှုပုံစံများကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် သိရှိရပါသည်။

(ငါ) ပညာရေးနှင့် ကျွမ်းကျင်မှုများ

ကျေးရွာတွင်စာလုံးဝမတတ်သူဦးရေမှာ ကျေးရွာလူဦးရေ၏၁၃% ရှိပြီး၊ စာမတတ်သူဦးရေမှာအမျိုးသမီးကပိုမိုများပြားပါသည်။ မူလတန်းအဆင့် ရှိသူဦးရေမှာ ၃၈% ရှိပြီး၊ အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေမှာ ၃၀% ရှိပြီး၊ အထက်တန်းဆင့်ရှိသူဦးရေမှာ ၁၈% ၊တက္ကသိုလ်အဆင့်ရှိသူဦးရေမှာ ၁% ရှိသည်ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။

(စ) ကျားမဆိုင်ရာ ဆက်နွယ်မှု

ကျေးရွာတွင်းအဖွဲ့အစည်းများအသီးသီးတွင် အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုရှိသည် အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည် ကိုတွေ့ပြီး၊ သီးနှံ စိုက်ပျိုးရိတ်သိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းခွင်များတွင် အမျိုးသမီးများနှင့်အမျိုးသားများ တန်းတူလုပ်ကိုင် ကြပါသည်။

(ဌ) ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအခြေအနေ

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးမှုအနေအထားကို သိရှိခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့်ဒေသဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရာ တွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် အတွက်များစွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုစနစ်

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာတွင် ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ မိဘဆရာအသင်း၊ကျောင်းအကျိုးတော်ဆောင်အဖွဲ့စသည်ဖြင့်ဖွဲ့စည်းထားပြီး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအနေဖြင့် ဂရုဏာအဖွဲ့၊ ဖွဲ့(ကလေးသူငယ်ပြုစုပျိုးထောင်ရေးအဖွဲ့၊ မေတ္တာအားမာန်အဖွဲ့(လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့)၊ အော်ဂဲနစ်ချစ် သူအဖွဲ့စသည့်အဖွဲ့များဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားကြပါသည်။

(ခ) သီးနှံ၊သားငါးထုတ်လုပ်ရေးကဏ္ဍ

ကျေးရွာ၏ အဓိကစိုက်ပျိုးသီးနှံမှာ စပါး၊ပြောင်း၊ကုလားပဲ၊ ပဲစင်းငုံတို့ဖြစ်ပါသည်။ကျောင်းကုန်းကျေးရွာတွင်လယ်ယာမြေ(၄၀)ဧကခန့်ရှိပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအသုံးပြုရာတွင် မိုးရေကိုသာအဓိက ထားစိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ကြသည်။

အော်ဂဲနစ်စနစ်ဖြင့် စံပြသီးနှံများစိုက်ပျိုးသည့် အိမ်ထောင်စုများလည်းရှိပါသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် အဓိကစိုက်ပျိုးသီးနှံထွက်ကုန်များအား ဈေးကွက်သို့တင်ပို့ရောင်းချရာတွင် ဈေးကောင်းမရခြင်း၊ ပွဲစားများမှဈေးနိမ့်၍ဝယ်ယူခြင်း စသည့်အခက်အခဲများကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ထို့ကြောင့်အဓိကသီးနှံများအပြင် အခြားသောသီးနှံများ၊နှစ်ရှည်ပင်များတစ်ပိုင်တစ်နိုင်ဖြင့်သော် လည်းကောင်း ၊စီးပွားဖြစ်သော်လည်းကောင်းလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအသိပညာများ၊ အော် ဂဲနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်းနည်းပညာများ၊ ကာလတိုချေးငွေများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်လျက် ရှိပြီး၊ထွက်ရှိသည့်သီးနှံများလည်း ရောင်းချရာတွင် ကောင်းမွန်သည့်ဈေးကွက်စနစ်တစ်ခုရရှိနိုင် မှသာ ပြည်တွင်းထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့်စနစ်မှ ပြည်ပဈေးကွက်သို့တင်ပို့ရောင်ချနိုင်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာ နိုင်ပါသည်။

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာသည် နွား၊ ဒေသကြက်၊ ဒေသဝက်၊ ဘဲများစသည်တို့ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူထားခြင်းအနည်းငယ်ရှိသော်လည်း စာကျက်မြေနှင့် တိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များရရှိနိုင်မှု အခြေအနေမှာအသင့်အတင့်အနေအထားတွင်ရှိပြီး၊တစ်ပိုင်တစ်နိုင်စီးပွားဖြစ်မွေးမြူနိုင်ရန်အတွက် ကာလတိုချေးငွေများဆောင်ရွက်ပေးမည်ဆိုပါက မွေးမြူရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများ ပိုမိုဖွံ့ဖြိုးလာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(ဂ) စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာသူ/သားများသည် စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးဝမ်း ကျောင်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အနည်းငယ်သာရှိပြီး၊ လက်သမား၊ပန်းရံလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်သူများ သာရှိ သည်။ အခြားသောဝင်ငွေရလုပ်ကိုင်နေမှုမရှိသလောက် ရှားပါးသည်။ အလုပ်အကိုင်အခွင့် အလမ်းရ ရှိမှု နည်းပါးနေပါသည်။

(ဃ) ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု

ကျေးရွာအနီးနား ပတ်ဝန်းကျင်တစ်ဝိုက်တွင် သစ်တောများရှိပြီး၊ ထင်းရူး၊အင်ကြင်း၊အင်ဖက်ပင်များ တွေ့ရှိပြီး၊ကျေးရွာသည်လျှပ်စစ်မီးမရရှိသဖြင့် ထင်းအဖြစ်ခုတ်ယူခြင်း၊ရောင်းချခြင်းများပြုလုပ်ခဲ့ရာ သစ်တောမှာ အတော်အသင့်ပြုန်းတီးနေသည့် နေအထားတွင်ရှိသည်။ ကျေးရွာအနေဖြင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် သစ်တောထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာအသိပညာများနည်းပါးနေသော်လည်း ၂၀၁၂ နောက် ပိုင်းတွင် သစ်တောထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများ ကျေးရွာမှပိုမိုဆောင်ရွက်လာခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိ ကျေးရွာပိုင်သစ်တော(၁၀)ဧကခန့် အားကျေးရွာလူငယ်အဖွဲ့မှဦးဆောင်ပြီး ယူကလစ်၊ ကျွန်း၊ သစ်

မာပင်များပြန်လည်စိုက်ပျိုးထိန်းသိမ်းထားလျှက်ရှိပါသည်။ သစ်တောအတွင်း တိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ် များတွေ့ရှိရမှုနည်းပါးပါသည်။

(c) ဘဏ်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှု

ကျောင်းကျေးရွာအနေဖြင့် ဘဏ်နှင့်ငွေကြေး ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုမှာ မြန်မာ့လယ်ယာဖွံ့ဖြိုရေး ဘဏ်မှစိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေများသော်လည်းကောင်း၊မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်း၊ မိတ်ဆွေ(ဆွေမျိုး) များထံသော်လည်း ကောင်းငွေပေးချေးသူထံတွင်လည်းကောင်း စိုက်ပျိုရေးလုပ်ငန်းလည်ပတ်နိုင်ရေးအတွက် ချေးယူနေကြပါသည်။လယ်ယာလုပ်ဆိုင်ရာစက်ကိရိယာများ ရစ်ကျစနစ်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ မြစိမ်းရောင်ကဲ့သို့သော ကာလတိုချေးငွေစီမံကိန်းများဖြင့်စိုက်ပျိုးရာသီ အချိန်မှီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဆိုကသီးနှံများစိုက်ပျိုးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီးအချိန်မှီရောင်းချနိုင်ခြင်းဖြင့် မိသားစုဝင်ငွေများပိုမိုရရှိလာ နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(စ) ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊ရေနှင့်ပတ်ဝန်းကျင် သန့်ရှင်းရေး

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာတွင် မူလတန်းကျောင်း မရှိသည့်အတွက်လွယ်ရင်းကျေးရွာ သိုသွားရောက်သင်ကြားရသောကြောင့်စာတတ်မြောက်မှုမှာအအတင့် အသင့်အနေအထားတွင်ရှိပါသည်။မူလတန်းကျောင်းနေဦးရေ(၂၄)ဦး၊ အလယ်တန်း ကျောင်း နေဦးရေ(၁၀)ဦး၊ အထက်တန်းကျောင်းနေဦးရေ(၄)ဦး၊ တက္ကသိုလ်ဦးရေ (၂)ဦးထိရှိပါ သည်။

ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုအနေဖြင့် လွယ်ယင်းကျေးရွာတွင် တိုက်နယ်ဆေးရုံရှိပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ကျေးရွာများပါ ဆေးကုသလျှက်ရှိပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းမှလည်း ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ကာကွယ်ဆေးထိုးခြင်းလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးပါသည်။

သောက်သုံးရေအနေဖြင့် မိုးရာသီအားထားရသောကြောင် ရေလှောင်ရေကန်များဖြင့် ရေသိုလှောင်ခြင်းကို ကျေးလက်ဖွံ့ဖြိုးရေးဦးစီးဌာနမှ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးသော စိမ်စမ်ရေမှသွယ်ယူပြီး ရေလှောင်ကန်မှတစ်ဆင့် ကျေးရွာများအတွင်းသို့ဖြန့်ဝေခြင်း ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

(ဆ) လူငယ်နှင့် ယဉ်ကျေးမှု

လူငယ်များအနေဖြင့် ကယန်းတိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝတ်စုံများ၊ရိုးရာဓလေ့အကများ နှစ်စဉ် ကယန်းနှစ်သစ်ကူးပွဲ၊ အမျိုးသားနေ့များတွင် ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံများ ဝတ်စားဆင်ယင်ကြပါ သည်။ အလေးအနက် တန်ဖိုးထားကြပါသည်။ လူငယ်များမှဦးဆောင်ပြီးကျေးရွာတွင်း အမှိုက် များ၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများအား တစ်လတစ်ကြိမ်လိုက်လံသိမ်းဆည်းပေးခြင်း၊တစ်နှစ်လျှင်တစ်ကြိမ် သစ်ပင် များစိုက်ပျိုးခြင်း၊ကျေးရွာတွင်းဖွံ့ဖြိုရေးလုပ်ငန်းများ၊ ရွာတွင်းသာရေး/နာရေးပွဲများတွင် လည်းပါ ဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(ဇ) အခြေခံ အဆောက်အဦများ လက်လှမ်းမီမှု - လမ်း၊တံတား၊လျှပ်စစ်စွမ်းအား၊သတင်းနှင့် ဆက်သွယ်ရေး

ကျေးရွာအနေဖြင့်လည်း လျှပ်စစ်မီးမရရှိ၍ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုဘဏ္ဍာ ရေးနှစ်တွင် ထောက်ပံ့ပေးထားသောဆိုလာများဖြင့် အသုံးပြုပါသည်။

ဆက်သွယ်ရေးအနေဖြင့် Telenor ဖုန်းလိုင်းကို သုံးစွဲကြပါသည်။သို့သော်နေရာတကာ ဖုန်းလိုင်းမရရှိချေ။ အိမ်အနည်းစုမှာ တီဗွီ၊စလောင်းများရှိ၍ သတင်းစာနှင့် ဂျာနယ်ရောက်ရှိမှုမှာ နည်းပါးပါသည်။ကျေးရွာတွင်စာကြည့် တိုက်တည်ဆောက်ရန်လိုအပ်လျက်ရှိပြီး သတင်းစာများ UP To Date ရရှိမှု နည်းပါးနေသေးသည်။

(ဈ) တည်ငြိမ်အေးချမ်းမှုနှင့် ပြည့်သူလုံခြုံရေး

ကျေးရွာတွင်းတွင် မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု ကြီးကြီးမားမားမရှိပါ။ ကျေးရွာအတွင်းရဲစခန်းမရှိပါ။ ရာဇဝတ်မှုများမရှိတစ်လောက်ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ပွားပါကလည်း ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ သက်ဆိုင်ရာ ဖယ်ခုံမြို့မရဲစခန်းသို့ ဆက်သွယ်ကြပါသည်။

(၅) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ၊ အဟန့် အတားများနှင့် ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

(က) ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေသော အခြေအနေကောင်းများ

သီးနှံများစိုက်ပျိုးနိုင်ရေးအတွက် ရေအလုံအလောက်ရရှိနိုင်ခြင်း၊ မြေနေရာများရှိခြင်း၊ ရာသီ ဥတုအတင့်အသင့်ရှိခြင်း၊ အော်ဂဲနစ်စိုက်ပျိုးနည်းပညာများ စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးခြင်း အလေ့အကျင့် ကောင်းများရှိခြင်း တို့ကြောင့်စျေး ကွက်တွင်စျေးကောင်းရရှိနိုင်မည့် သီးနှံများချဲ့ထွင် စိုက်ပျိုးနိုင်

သည့်အခြေအနေကောင်းများလည်း ရှိပါသည်။ထိုအပြင် လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေးလည်း လွန်စွာ ခက်ခဲပြီး။ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိရန် အခက်အခဲရှိသည့် ကျေးရွာဖြစ်ပါသည်။

(ခ) အဟန့်အတားများနှင့်ကျော်လွှားရမည့် စိန်ခေါ်မှုများ

စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် အဟန့်အတားမှာ စိုက်ပျိုးရာသီချိန်တွင် ငွေကြေးမလုံလောက်၍ နောက်ကျမှစိုက်ပျိုးရခြင်း၊ ပွဲစားများထံစိုက်ပျိုးစရိတ်များချေးယူရသည့် အတွက် ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် အဆိုပါပွဲစားများထံ ဈေးနိမ့်၍ပြန်သွင်းရခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာ ပိုင်းဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများနည်းပါးခြင်း၊ရိတ်သိမ်းရာသီချိန်တွင် ဈေးကွက်မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဖြစ် သည်။

မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအနေဖြင့်လည်းအဓိကအဟန့်အတားမှာ ဒေသမျိုးစိတ်များကိုးသာအား ထားပြီး မွေးမြူနေသည့်အတွက် တစ်ခြားသောအသားတိုးမျိုးစိတ်များမွေးမြူနိုင်ရန် ချေးငွေများ၊ နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများ၊ ဈေးကွက်ကောင်းများရရှိနိုင်ရေးတို့အတွက် အဓိကစိန်ခေါ် မှုများဖြစ်ပါသည်။

ဒေသတွင်း ဌာနဆိုင်ရာများ၊ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများဖြင့် လာရောက်ကူညီဆောင်ရွက်နေသော် လည်း ကျေးရွာလူထု၏ လိုအပ်ချက်များအား ထိရောက်စွာဖြည့်စီးနိုင်မည့် အစီအစဉ်မျိုးရရှိရန် လို အပ်လျက်ရှိနေသေးပါသည်။

၆။ ပန်းတိုင်နှင့် မဟာဗျူဟာ

(က) ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်

ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာနမှအဖွဲ့နှင့်တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီးလာမည့်ငါးနှစ်တာကာလအတွက် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို အောက်ပါအတိုင်း ချမှတ်ထားပါသည်။

က.၁) ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထုသည် စိုက်ပျိုးထုတ်ကုန်ထုတ်လုပ်မှုမြှင့်တင်ခြင်း၊ ကျေးရွာတွင်း လမ်းနှင့်ရွာချင်းဆက်လမ်းများပိုမိုလာအောင်ဖန်တီးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးခြင်း၊ သက်မွေး ပညာသင်တန်းများရရှိခြင်းမှတဆင့်ဝင်ငွေရှာဖွေနိုင်စွမ်းနှင့် စီးပွါးရေးအနေအထားကို တိုးတက် ရရှိစေမည်။

က.၂) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် ပညာရေးဝန်ဆောင်မှု၊ ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုနှင့် ကျေးရွာ အခြေခံအဆောက်အဦများကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာသူ၊သား များ ပညာရည်မြင့်မားပြီး လူသားဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်နယ်ပယ်ကို ကျယ်ဝန်း လာစေကာ လူနေမှု ဘဝတိုးတက် ကောင်းမွန်လာစေရမည်။

က.၃) ကျွန်ုပ်တို့ရွာလူထုသည် သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စီးပွါးရေးအုပ်စုများဖွဲ့စည်းပြီး ကျေးရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြင့်မားလာမှုမှတဆင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံခန့်ခွဲမှုယန္တရားတိုးတက်လာရမည်။

(ခ) အကောင်အထည်ဖော်နည်းဗျူဟာ

ကျွန်ုပ်တို့သည် အထက်တွင်ဖော်ပြထားသော ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အောက်ပါအကောင်အထည်ဖော်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားကြမည်။

ခ.၁) ကျေးရွာတွင်အရင်းအနှီးချေးငွေ၊လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာအသုံးပြုနိုင်ရေးနှင့် နည်းပညာအသုံးချနိုင်စွမ်းရရှိရေးတို့ကို ဆောင်ရွက်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားမည်။ အသေးစား ငွေကြေးလုပ်ငန်းနှင့် ချေးငွေများအတိုးနှုန်း သက်သာစွာဖြင့် ပိုမိုရရှိစေရန်အတွက် မြို့နယ်ရှိဘဏ်များ၊ ပုဂ္ဂလိကရင်းနှီးငွေရရှိနိုင်ရာ အခြားနေရာများနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးမည်။ အရင်းအနှီးငွေများရရှိပါကာ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ခွဲဝေချထားပေးမည်။

ခ.၂) ကျွန်ုပ်တို့သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ရန် သင့်တော်သောသင်တန်းသားများကို ရွေးချယ် စီစဉ်ပေးမည်။ ထိုသင်တန်းများသည် သင်တန်း သား များ အတွက် ကျွမ်းကျင်မှုများကို တိုးပွါးရရှိစေပြီး ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ ထူထောင်တိုးချဲ့နိုင်ရန် အထောက်အကူပြုပေမည်။

ခ.၃) ကျေးရွာတွင် စံချိန်မီ သောစာသင်ကျောင်းဆောင်တစ်ဆောင်နှင့် ပရိဘောဂအသုံး အဆောင် ပစ္စည်များအလုံအလောက်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်သွားမည်။ လိုအပ်ပါက ၊ အလယ်တန်း အဆင့် ကျောင်းများအထိ ရရှိအောင်တိုးမြှင့် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

ခ.၄) ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာလမ်းနှင့် ရွာချင်းဆက်လမ်းများ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်။ကျေးရွာလူမှုအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ကျေးရွာအခြေပြုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်စီမံခန့်ခွဲနိုင်ရန် ခေါင်းဆောင်မှုစွမ်းရည်များပိုမိုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ရန် တိုက်တွန်းအားပေးဆောင်ရွက်မည်။

၇။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ကိစ္စရပ်များနှင့် ဗဟိုအဆင့်မူဝါဒများ အကြား အစီအစဉ်ကျသော ချိတ်ဆက်မှုများ

အစိုးရ၏မူဝါဒနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်တို့ကို ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်ပြီးသော အစိုးရဌာန ဆိုင်ရာ များနှင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၏ နည်းပညာအကြံပေးအဖွဲ့တို့၏ အကြံပြု ချက်အရ ပြုစုဖော်ပြထားပါသည်။ ဤအဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် နိုင်ငံတော်အဆင့်မှသည် ဒေသဆိုင်ရာအဆင့်၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအဆင့်ထိ ပံ့ပိုးမှုပေးနိုင်မည့်အစိုးရဌာနများနှင့် အဖွဲ့အစည်းများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ပေးနိုင်ကြပါမည်။

(က) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးရည်မှန်းချက်ရေးဆွဲခြင်းနှင့် ပုံမှန်စိစစ်ခြင်း

ဤကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်လုပ်ငန်းအား နည်းပညာအထောက်အပံ့များ ပံ့ပိုးပေးမှုသည် အလွန်အရေးပါပါသည်။ အနာဂါတ်တွင်လည်း ရေရှည်တည်တံ့မည့် အထောက်အပံ့များကို နိုင်ငံ တော်အစိုးရထံမှ ရရှိမည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။ ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာသားများကိုယ်တိုင် အားထုတ်လုပ်ကိုင်ရရှိခဲ့မှုများကို ပြန်လည်စိစစ်ခြင်း၊ နောက်ဆုံးအတည်ပြုထားသည့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်များကိုလည်း သတ်မှတ်ကာလအတိုင်း ပုံမှန်စိစစ်သွားနိုင်ပါမည်။ အရေးကြီးသည့် အချက်မှာ ဦးစားပေးစီမံချက်များနှင့် ဘတ်ဂျက်ပမာဏပါဝင်သည့် နှစ်ပါတ်လည်ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံ ချက်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်သည်။

(ခ) စံချိန်မီစာသင်ကျောင်းဆောင်ဆောက်လုပ်ခြင်း

ကျေးရွာစာသင်ကျောင်းဆောင်များမှာအတင့်အသင့်ရှိနေပြီး၊ လွန်ခဲ့သောဘတ်ဂျက်ကာ လတွင်တည်ဆောက်လုပ်ခဲ့သဖြင့်အရည်အသွေးပိုင်းတွင်အသင့်အတင့်ရှိနေပြီးစံချိန်မီသောစာသင်ကျောင်း ဆောင်တစ်ဆောင်နှင့်အားကစားပစ္စည်းအချို့အား သက်ဆိုင်ရာအစိုးရဌာနများဖြစ်သော ပညာရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနတို့ မှ တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်ပေးသင့်သည်။

(ဂ) ကျေးရွာတွင်းလမ်းနှင့် ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းအဆင့်မြှင့်ပြုပြင်ခြင်း

ကျေးရွာတွင်းလမ်းနှင့် ရွာချင်းဆက်လမ်းမှာအနည်းငယ်ကောင်းမွန်မှုမရှိဘဲ၊ မြေသားလမ်းသာ ဖြစ် နေပါသည်။ လမ်းအဆင့်မြှင့် ပြုပြင်ရန်ငွေကြေးထည့်ဝင်ရန် အခက်အခဲရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံတော်မှ ကူညီပံ့ပိုးပေးမှုများနှင့်အတူ ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ကျေးရွာလမ်းနှင့် ရွာချင်းဆက်လမ်း များအား အဆင့်မြှင့် ပြုပြင်ပေးသင့်ပါသည်။ ကျေးရွာချင်းဆက်လမ်းပိုမိုကောင်းမွန် လာခြင်းဖြင့် လည်း တစ်ရွာ နှင့်တစ်ရွာ ကုန်စည်ကူးသန်းရောင်းဝယ်မှုပိုမိုမြန်ဆန်လာနိုင်ပြီး၊ စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု အား လွန်စွာ အထောက်အကူပြုနိုင်ပေမည်။

(ဃ) စိုက်ပျိုးရေးလယ်ယာသုံးကိရိယာများစနစ်တကျငှားရမ်းအသုံးပြုနိုင်ရေး

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာသည်စိုက်ပျိုးရေးကောင်းစွာဖြစ်ထွန်းသောကျေးရွာတစ်ရွာဖြစ်ပြီးသို့သောစိုက်ပျိုးရေမိုးရေကိုသာအဓိကထားစိုက်ပျိုးကြရပါသည်။ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်လာ မှုတို့ကြောင့် လယ်ယာ လုပ်ငန်းအချိန်မှီပြီးစီးရန်အနည်းငယ်အခက်အခဲကြုံတွေ့ရတတ်ပေသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနနှင့်အတူသက်ဆိုင်ရာဌာနများဖြစ်ကြသောစက်မှုလယ်ယာဦးစီးဌာနနှင့် ကျေး လက်ဦးစီးဌာနများမှ ပြင်ပလယ်ယာသုံးပစ္စည်းကိရိယာရောင်းချသော ကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက် ပေးသင့်ပါသည်။ ထို့အပြင်အရစ်ကျစနစ်ဖြင့်ရောင်းချမှုများ၊ ဈေးနှုန်းသက်သာစွာဖြင့် ငှားရမ်း သုံးစွဲနိုင်ရေးများကို လည်းဆောင်ရွက်ပေးသင့်ပါသည်။

(c) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများဖန်တီးပေးရေး

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာတွင်ပညာမတတ်သောလူငယ်အချို့မှာ မိမိဘဝတိုးတက်ရာအာမခံချက်ပေးနိုင် သော လုပ်ငန်းများပေါ်တွင် အာရုံစိုက်မှုနည်းပြီး၊ အချိန်ကုန်ဆုံးနေတတ်ပါသည်။ထိုနည်းတူစွာပင်၊ လက်လုပ်လက်စားကျပန်းများမှာလည်း လုပ်ငန်း အတည်တကျမရှိဘဲ၊ ရာသီပေါ်သီးနှံ များပေါ်တွင် သာကျပမ်းအဖြစ်လုပ်ကိုင်စား သောက် နေကြရ သည်။ ထိုသူများအတွက် သင့်တော်သောအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ အတတ်ပညာ များရရှိ အောင် ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ သက်ဆိုင်ရာပြင်ပအဖွဲ့များနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး ကူညီဆောင်ရွက် သင့် ပါသည်။

၈။ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်များနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအချိန်ကာလ

ဗျူဟာဆိုသည်မှာ ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် အကောင်ထည်ဖော်မည့်နည်းလမ်းဖြစ်သည်။ နည်းလမ်းဆိုသည်မှာ မည်သည့်စီမံချက်များကို မည်သို့အကောင်ထည် ဖော်မည်ဆိုသည့်သဘောပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် စီမံချက်များသည် ချမှတ်ထားသော ပန်းတိုင်များ ကိုရောက်ရှိရန် ငါးနှစ်တာစီမံချက်ကာလအတွင်းပါဝင်မည့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်မှု ဆိုင်ရာ အဓိကသော့ချက်များဖြစ်သည်။

(က) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်

ကျေးရွာလူထုကငါးနှစ်တာအတွက် စီမံကိန်းရေးဆွဲစဉ်အချိန်ကဦးစားပေးအစီအစဉ်ချ ခဲ့သောစီမံကိန်းများသည်ငါးနှစ်တာလုံးအတွက်ပြီးပြည့်စုံပြီဟုမဆိုနိုင်ပါ။ ဦးစားပေးစီမံကိန်းအချို့ကို ရှေ့ပိုင်းနှစ်များ

တွင်ဆောင်ရွက်နေစဉ်နောက်ထပ်ဦးစားပေးစီမံကိန်းအသစ်များ ပေါ်လာပါမည်။ ပုံမှန်အားဖြင့် စံနစ်တကျ ရေးဆွဲထားသောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး အစီအစဉ်မူဘောင်သည်သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဆိုး ဆိုးဝါးဝါးမ ကျပါကပြောင်းလဲမှုသိသိသာသာမရှိနိုင်ပဲ နောက်တိုးဦးစားပေးစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအချို့ ကိုနှစ်ပတ်လည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင်ထည့်သွင်းခြင်းအား ဖြင့်အစဉ်သဖြင့်ငါးနှစ်တာ စီမံချက်တစ်ခု အသင့် အနေအထားတွင် ရှိနေပါမည်။

(ခ) ကဏ္ဍနှင့် ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကို အခြေခံ၍ စီမံချက်ကို အုပ်စုခွဲခြားခြင်း

စီမံကိန်းများကိုမည်သည့်ဝန်ကြီးဌာန၊ဦးစီးဌာနနှင့်သက်ဆိုင်သည်ဟု လုပ်ငန်းကဏ္ဍ ဆိုင်ရာအရ ခွဲခြားခြင်း (Functional classification)နှင့်စီးပွားရေး အကျိုးဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် အကျိုးသက် ရောက်မှုဆိုင်ရာ ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုကိုအခြေခံ၍ အုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification)ဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိသည်။

လုပ်ငန်းကဏ္ဍကို အခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Functional classification)– ဝန်ကြီးဌာနများ၊ ဦးစီးဌာနများက ယင်းတို့၏လုပ်ငန်းတာဝန်များအလိုက် ဖော်ထုတ်ထားသော လုပ်ငန်းကဏ္ဍအပိုင်းအခြားများကို သိရှိစေနိုင်သည်။

ရင်းနှီးမြှပ်နှံမှုအမျိုးအစားကိုအခြေခံ၍ စီမံကိန်းအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း (Economic classification) တွင်

- သာမန်အသုံးစရိတ်
- ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်၊
- စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေးအသုံးစရိတ်
- လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာ အထောက်အပံ့ တို့ ပါဝင်သည်။

(ဂ) ဦးစားပေးစီမံချက်များ

စီမံချက်များအလိုက် ဦးစားပေးအစီအစဉ်များကို ဇယားဖြင့်ဖော်ပြထားပါသည်။ ကျေးရွာလူထုသည် နှစ်သက်ရာအမှတ်ပေးအဆင့်ခွဲခြင်းစနစ်ဖြင့် ရွာလုံးကျွတ်အစည်းအဝေးတွင် စီမံချက်များ ဦးစားပေးအစီအစဉ်ကို ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် အခြားအေဂျင်စီများထံမှ နည်းပညာ အကူအညီများ ရရှိရန် လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစည်းအဝေးတွင် သဘောတူသတ်မှတ်ထားသော ဦးစား ပေးစီမံချက်လုပ်ငန်းများမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

၉။ ဘတ်ဂျက်နှင့်ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအစဉ်

အောက်ပါဇယားတွင် ဖော်ပြထားသောစီမံချက်အလိုက် ဘတ်ဂျက်ပမာဏများသည် ရည်ညွှန်း နမူနာ(indicative) အဖြစ်ကိုးကားရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။ အမှန်တကယ် လိုအပ်သော ဘတ်ဂျက်ပမာဏတွက်ချက်နိုင်ရန် အသေးစိတ်ဆက်လက်၍ ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီသည် တချို့စီမံချက်များကို ရေးဆွဲရာတွင် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာအဖွဲ့များအစည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ ဘတ်ဂျတ် အပါအဝင် စီမံချက်ပြုစုရေးဆွဲရေး အကူအညီများ ရရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဖော်ပြထားသော ရည်ညွှန်းဘတ်ဂျက်ပမာဏတွင် ကျေးရွာလူထု၏ ငွေသားမဟုတ်သော ထည့်ဝင်မှုများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထား ခြင်းမရှိပါ။ (ငွေသားမဟုတ်သောထည့်ဝင်မှု၊ ဥပမာ လုပ်အား၊သဲ၊ကျောက်၊ ပစ္စည်းကိရိယာ၊အချိန် စသည်)

စီမံချက်ဘတ်ဂျတ်

စဉ်	စီမံချက်	ရန်ပုံငွေ (သိန်း)	ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအရအုပ်စုသတ်မှတ်ခြင်း(ကျပ်)			
			သာမန်အသုံးစရိတ်	ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်		လူသားချင်းစာနာမှုဆိုင်ရာထောက်ပံ့မှု
				ငွေလုံးငွေရင်းအသုံးစရိတ်	စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ရေး	
၁	လမ်းပန်းဆက်သွယ်သွယ်ရေးတိုးတက် ကောင်း မွန် အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း			√		
၂	ကလေးပျော်၍ ဘက်စုံ တော်စေသည့်ကျောင်း အဖြစ် ဖန်တီး တည်ဆောက်ခြင်း၊			√		
၃	စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများမှ ဝင်ငွေ တိုးတက်ရရှိရေး။			√		
၄	ထိရောက်သည့် ကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှုရရှိရန် ဆောင် ရွက်ခြင်း			√		

၅	သက်မွေးဝမ်းကျောင်းနည်းပညာသင်တန်း များ ပို့ချပေးခြင်း၊				√	
၆	ကျေးရွာအဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းရည်မြှင့်အစီအစဉ် များ လုပ်ဆောင်ခြင်း				√	
၇	မွေးမြူရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှု များ ရရှိရန်ဆောင်ရွက်ခြင်း			√		

၁၀။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအကောင်အထည်ဖော်မည့် နည်းလမ်းနှင့် အစီအစဉ်များ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုကျေးရွာလူထုကဦးဆောင်အကောင်ထည်ဖော်မည်ဖြစ်သဖြင့်လုပ်ငန်းအောင်မြင်ရေးနှင့် ရည်မှန်းချက်များသို့ ရောက်ရှိရေးမှာကျေးရွာတွင်တာဝန်ရှိပါသည်။

(၁၀-၁) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ အခန်းကဏ္ဍ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်တွင် ပါဝင်သောစီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကိုအထိရောက် ဆုံးအကောင်အထည်ဖော်ရန်တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာလူထု၏တာဝန် ဖြစ်ပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီသည် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးတာဝန်ကိုအဓိကယူပါမည်။ အဖွဲ့အစည်းအသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး အားတာဝန်များခွဲဝေအပ်နှင်း၍ သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဦးဆောင်ပါမည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည်ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်း၏ ပညာရေးအရည်အသွေး ကောင်းမွန်တိုးတက်ရန်တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေ၍ လယ်သမားအဖွဲ့က ကျေးရွာကုန်ထုတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်ခြင်းလုပ်ငန်းကို တာဝန်ယူဆောင်ရွက်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁၀-၂) ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း

ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာကော်မတီအဖွဲ့များကဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများအကောင် အထည်ဖော်ရာတွင် ဦးဆောင်စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ယူဆောင်ရွက်သော်လည်းအခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များကိုလည်း ရှာဖွေဆက်သွယ် ပူးပေါင်းရန်လိုပါမည်။ ကျွန်ုပ်တို့ ကိုယ်တိုင်မတတ်နိုင်သောအကူအညီများရယူဆောင်ရွက်ရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာ-မိဘဆရာအသင်းသည် မူလတန်းပညာရေးသင်ကြားမှု အရည်အသွေး တိုးတက်ရေးဆောင်ရွက်ရန် မြို့နယ်ပညာရေးဌာနနှင့် ချိတ်ဆက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ လယ်သမားအဖွဲ့အစည်းကလည်း လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းအထောက် အကူပြုလမ်းအဆင့်မြှင့် တင်ရန် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဦးစီးဌာန၊ မြို့နယ်ဆောက်လုပ်ရေးဌာနနှင့်ဆက်သွယ်၍ အင်ဂျင်နီယာဒီဇိုင်းပုံစံနှင့် တွက်ချက်မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများရယူရပါမည်။

(၁၀-၃) ကန်ထရိုက်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများ

စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အသေးစိပ်လုပ်ငန်းအမျိုးအစားဖော်ပြချက်တွင် တင်ဒါခေါ်ယူ ဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကိုလည်းတွေ့ရပါမည်။ ဤလုပ်ငန်းအမျိုးအစားများအတွက် အောက်ပါအဖွဲ့ အစည်း/ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ပါဝင်မှုမှာအမှန်ပင် လိုအပ်ပါမည်။

- ဆောက်လုပ်ရေး၊ ကြီးကြပ်ရေးစသည့် လုပ်ငန်းများအတွက် ကန်ထရိုက်များ
- စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးစသည့် သင်တန်းများအတွက် နည်းပညာဆိုင်ရာနှင့် စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့်အဖွဲ့များ(နိုင်ငံတကာဖွံ့ဖြိုးမှုအဖွဲ့အစည်းများ၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်း များ၊ ပုဂ္ဂလိကအဖွဲ့အစည်များ၊ လူထုအဖွဲ့အစည်းများ)

ကန်ထရိုက်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် အဖွဲ့အစည်းများကစီမံကိန်းလုပ်ငန်းတွင် ဖော်ပြထားသော သတ်သတ်မှတ်မှတ်ကိစ္စများကိုသာ ကြီးကြပ်မှုပေးမည်ဖြစ်ပြီးလုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး လွှမ်းခြုံကြီးကြပ်ရန် တာဝန်မှာ ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကတာဝန်ပေးထားသောအဖွဲ့၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါသည်။ အချို့ ကိစ္စများတွင် ကြီးကြပ်ရေးတာဝန်မှာ မြို့နယ်သက်ဆိုင်ရာဦးစီးဌာနက တာဝန်ယူပါမည်။ ဤကိစ္စမျိုးတွင် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် တာဝန်ပေးထားသောကော်မတီကိုဦးဆောင်၍ မြို့နယ်ဌာနဆိုင်ရာ အဖွဲ့ အစည်းများနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

၁၀.၄ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလည်ပတ်ရန်နှင့် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ အစီအစဉ်များနှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာအစီအမံများ

ကျွန်ုပ်တို့ကော်မတီအနေဖြင့် လုပ်ငန်းတစ်ခုချင်းစီအတွက် ရေရှည်တည်တံ့ရေးအစီအစဉ်များ ထားရှိမည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုသူများထံမှ အသုံးပြုခကောက် ခံခြင်း၊ စေတနာအလျောက်ထည့်ဝင်လိုသူများထံမှ အလှူငွေကောက်ခံခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်မည်။ ထို့အပြင် တံတားပေါ်ဖြတ်သန်းသွားလာသယ်ယူမည့် ပစ္စည်းများ၏ပမာဏကို ကန့်သတ်ခြင်းကဲ့သို့သော စည်းကမ်း များသတ်မှတ်မည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် လုပ်ငန်းအလိုက် သက်ဆိုင်ရာကော်မတီ၊ အဖွဲ့အားတာဝန်အပ်နှင်းဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တံတားပြုပြင် ထိန်းသိမ်းရေး အတွက် လမ်းကော်မတီ၊ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးအတွက် မိဘဆရာအသင်းစသည်ဖြင့် ဆောင်ရွက် ပါမည်။

၁၁။ စီမံကိန်းအားစဉ်ဆက်မပြတ်လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ကျွန်ုပ်တို့၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တိုးတက်မှု အခြေအနေ များအား စနစ်တကျကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်ကြပါမည်။ အစကနဦး၌ ကြီးကြပ်စစ်ဆေး အကဲဖြတ် ခြင်းလုပ်ငန်းကို ရိုးရှင်းလွယ်ကူသောနည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ သို့မှသာ ရည်ရွယ်သည့်အတိုင်း ကြီးကြပ်စစ်ဆေးအကဲဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းကိုပြီးမြောက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင် ပါလိမ့်မည်။

လူထုဗဟိုပြု၍ အားလုံးပူးပေါင်းပါဝင်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် အကောင်အထည် ဖော်သော နည်းလမ်းကိုလက်ကိုင်ကျင့်သုံးသည့်အလျောက် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများ ကိုကြီးကြပ် စစ်ဆေးသုံးသပ်ရာတွင် ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့အစည်းများ ၊ အိမ်ထောင်စုများ တက်ကြွစွာ အတူပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ရန် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ဤသို့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် သင့်တော်သော အဖွဲ့အစည်းစနစ်၊ လုပ်ထုံး လုပ်နည်းများတည်ဆောက်ပါမည်။

(၁၁-၁) ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း(Monitoring)

အထူးသဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့သည် ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်၏ လုပ်ငန်းပိုင်; ဆိုင်ရာတိုးတက် မှု (physical progress) နှင့် ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(financial progress) တို့ကိုစနစ်တကျ ကြီးကြပ် စစ်ဆေးပါမည်။ ၄င်းစစ်ဆေးခြင်းကို (၃)လပတ် အစီအစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ပါမည်။ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးခြင်း လုပ်ငန်းကိုကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းလုပ်ငန်းအလိုက် တာဝန်ယူ ဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့အသီးသီး၊ ကော်မတီအသီးသီး တို့က မိမိတို့ တာဝန်ကျရာကဏ္ဍအလိုက် စစ်ဆေး သုံးသပ်ပါမည်။

အဖွဲ့အသီးသီး၊ကော်မတီအသီးသီးသည် မိမိတို့၏ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ ကနဦးသတင်းအချက် အလက်များ (Baseline)ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ကြပါမည်။ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှု ကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။ (၃)လပတ် ကုန်ဆုံးချိန်တိုင်းတွင် ကော်မတီနှင့် အဖွဲ့အသီးသီးသည် ၄င်းတို့၏ ကြီးကြပ်စစ်ဆေးတွေ့ရှိမှု အစီရင်ခံစာ(monitoring report) ကိုရွာလူထုအစည်းအဝေး၌ အစီရင်ခံတင်ပြပါမည်။ ဆက်လက် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရမည့် ကိစ္စများကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးမှုကော်မတီမှ ဦးဆောင်ပါမည်။ (၃)လပတ် ကြီးကြပ် စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာသည် အောက်ပါ အချက်များအပေါ် ဦးတည်ပါမည်။

(က) လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Physical progress)

- စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများလုပ်ငန်းပိုင်းတိုးတက်မှုနှင့် ပြီးမြောက်မှုအတိုင်းအတာ
- အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲအဟန့်အတားများနှင့် ပြုပြင်သင့်သော အဆိုပြုချက်များ၊
- ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သောဖွံ့ဖြိုးရေးဗျူဟာနှင့်စီမံကိန်းများ၊

(ခ) ငွေကြေးဆိုင်ရာတိုးတက်မှု(Financial progress)

- ငွေသားနှင့်ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအနှီးလိုအပ်ချက်များစုစည်းပြီးစီးမှု (မူလလျာထားချက်နှင့် နှိုင်းယှဉ်၍)၊
- (၃)လပတ်ကုန်တွင်ရှိသောငွေသားနှင့် အခြားပစ္စည်းလက်ကျန်၊
- ငွေသားနှင့် ငွေသားမဟုတ်သောအရင်းအမြစ်များစုဆောင်းရာတွင် ကြုံတွေ့နေရသော အခက်အခဲများ၊ပြဿနာများ၊
- ငွေကြေးစုဆောင်းပြင်ဆင်မှုတိုးတက်ရန် အဆိုပြုနည်းလမ်းများ၊

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် (၃)လပတ်ကြီးကြပ်စစ်ဆေးမှုအစီရင်ခံစာ အနှစ်ချုပ်ကို ပြုစုပြင်ဆင်ပြီး သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာအုပ်စုဥက္ကဋ္ဌနှင့် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်ဦးစီးဌာနများသို့ အစီရင်ခံ ပေးပို့ပါမည်။ အစီရင်ခံစာသည် စာမျက်နှာ ၂ မျက်နှာ ၊ ၃ မျက်နှာခန့်ပါဝင်၍ အောက်ပါအချက်များကို အဓိကထားဖော်ပြပါမည်။ ၄င်းအစီရင်ခံစာတွင် အခက်အခဲနှင့် ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားမှုများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများ ပြုပြင်ပြောင်းလဲဆောင်ရွက်မည့်အစီအစဉ်များ၊ လိုအပ်သောအကူအညီ အထောက် အပံ့များ စသည်တို့ ပါဝင်ပါမည်။

ယင်းအခြေခံသတင်းအချက်အလက်များပေါ်မူတည်၍ တိုးတက်မှုကိုတိုင်းတာသည့် အညွှန်းကိန်း (indicator)ကိုတည်ဆောက်ရ ပါမည်။

(၁၁-၂) နှစ်ပတ်လည်ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်အကဲဖြတ်ပွဲ

စီမံကိန်းကာလနှစ်တစ်နှစ်ကုန်ဆုံးချိန်တွင် စီမံကိန်း၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေကို ဘက်စုံ ရှုထောင့်မှ ပြန်လည်သုံးသပ် အကဲဖြတ်ကြပါမည်။ ဤနှစ်ပတ်လည် သုံးသပ်တွေ့ဆုံပွဲ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကျွန်တို့ ဆောင်ရွက်သောကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှုအခြေအနေများကို အောက်ပါ အဖွဲ့အစည်း/ ပုဂ္ဂိုလ်များအား ကျွန်ုပ်တို့ကျေးရွာက ဖိတ်ကြားအသိပေးတင်ပြနိုင်သော အခွင့်အလမ်းဖန်တီးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဖိတ်ကြားမည့်အဖွဲ့အစည်းများမှာ-

- ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့်အခြားသက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ (ငွေကြေးထည့်ဝင်သူများ၊ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များ)၊ သတင်းမီဒီယာများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ အစည်းများ စသည်တို့ဖြစ်ပါသည်။

နှစ်ပတ်လည်သုံးသပ်ပွဲမှ ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အခြားပါဝင် သက်ဆိုင် သူများထံမှ အကြံပြုချက်၊ သုံးသပ်ချက်များရယူနိုင်သောအခွင့်အလမ်းကိုလည်းရရှိပါမည်။ ဤ အကြံ ပြုချက်များဖြင့် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်ကိုပြန်လည်ပြုပြင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(၁) ကျေးရွာလူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ

(၁.၁)လူဦးရေးနှင့်လူမှုရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်

ဇယား(၁) လူဦးရေနှင့် လူဦးရေးဆိုင်ရာအချက်အလက်

အသက်အုပ်စု	ကျား	မ	စုစုပေါင်း	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင်အရ
၁နှစ်အောက်	၂	၅	၇	နို့စို့အရွယ်
၁နှစ်မှ၅နှစ်အောက်	၉	၉	၁၈	၅နှစ်အောက်ကလေးငယ်
၅နှစ်မှ၉နှစ်	၉	၁၀	၁၉	မူလတန်းကျောင်းသားအရွယ်
၁၀နှစ်မှ၁၄နှစ်	၈	၅	၁၃	အလယ်တန်းကျောင်းသားအရွယ်
၁၅နှစ်မှ၆၀နှစ်	၄၇	၄၄	၉၁	အလုပ်လုပ်နိုင်သည့်အရွယ်
၆၀နှစ်နှင့်အထက်	၀	၂	၂	သက်ကြီးအရွယ်
စုစုပေါင်း	၃၂			

အိမ်ထောင်စုပေါင်း(၁၁၁) တစ်အိမ်ထောင်လျှင်ပျမ်းမျှလူဦးရေ(၄-၅)ဦး

ရည်ညွှန်းချက်။ ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိနိုင်သော သတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊ ၂၀၁၈)

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စု(၁၈၅)စုရှိပြီး၊လူဦးရေစုစုပေါင်း(၁၀၃၅)ဦးရှိပါသည်။ပျမ်းမျှတစ်အိမ်ထောင်စုလျှင် (၄-၅) ဦးရှိပါသည်။ အသက်(၁၅နှစ်၆၀)နှစ်အထိအလုပ်လုပ်နိုင်သော လူဦးရေသည် (၅၆.၃%)ရှိပြီး၊(၁၅) နှစ်အောက်လူဦးရေနှင့် အသက်(၆၀) နှစ်အထက်လူဦးရေ စုစုပေါင်း(၄၃.၇%)သည် မှီခိုသူများဖြစ်ကြပါသည်။ ကယားတိုင်းရင်းသားလူမျိုးအများဆုံး နေထိုင်သည့်ကျေးရွာဖြစ်ပြီး၊ ကယားတိုင်းရင်းသားဘာသာစကားကိုသာအများဆုံး အသုံးပြုကြပါသည်။

(၁.၂) လုပ်သားအင်အား

ဇယား(၂)လုပ်သားအင်အား

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင်အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက်အလုပ်အကိုင်	မှတ်ချက်
၁	***စိုက်ပျိုးရေး(သီးနှံ.ထုတ်လုပ်ရေး)*** ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း	၁၅	၉၅.၅%		အိမ်ထောင်စုတစ်စုစီတွင် လယ်ယာအတင့်အသင့် သာပိုင်ဆိုင်ပြီးဝမ်းစာဖူလုံမှုနှင့်တစ်ပိုင်တစ်နိုင်စီးပွားဖြစ်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။
	အလုပ်သမား၊ကျပန်း၊ရာသီအလိုက်အလုပ်သမမား မိသားစုဝင်အလုပ်သမား	၅	၄.၅%		စိုက်ပျိုးရေးလုပ်သန်းနှင့် တွဲဖက်ပြီးလုပ်ကိုင်သောအိမ်ထောင်စု(၁၈)စု
၂	***တရိစ်ဆန် မွေးမြူရေး*** ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန် ၁၀ ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				
၃	***ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း*** ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
၄	***သစ်တောလုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				
၅	***သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေး*** **လုပ်ငန်းနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များထုတ် လုပ်ခြင်း**				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				
၆	***ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				
၇	***လျှပ်စစ်၊ဓာတ်ငွေ့နှင့် ရေပေးဝေရေး***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
	၈ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				
	၉ ယဉ်၊စက်ကိရိယာနှင့်တာရှည်ခံ အိမ်သုံးပစ္စည်းများ				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				
	၁၀ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်(ဆံပင်၊အလှပြင်၊ အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊သင်တန်းပေး သူစသည်)				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				
	၁၁ လက်လီ-လက်ကားရောင်းဝယ်ရေး				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင်အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက်အလုပ်အကိုင်	မှတ်ချက်
၁၂	***ဟိုတယ်နှင့် စားသောက်ဆိုင်ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်းရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင်လုပ်အား				
၁၃	***ပို့ဆောင်ရေး၊သိုလှောင်ရေးနှင့် ဆက်သွယ်ရေး***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်း				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်းရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင်လုပ်အား				
၁၄	***ငွေချေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း (ဘဏ်နှင့်ငွေချေးခြင်းအပါအဝင် ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း)***				
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်းရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင်လုပ်အား				

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင် အိမ်ထောင်စု	% တွဲဖက် အလုပ် အကိုင်	မှတ်ချက်
၁၅	*အိမ်ခြံမြေ၊ ယာဉ်၊ စက်ကိရိယာ ရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်းနှင့်ဆက်စပ်သော လုပ်ငန်းများ*			
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား			
၁၆	*ပြည်သူဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်းများ အုပ်ချုပ်ရေး၊ကွာကွယ်ရေးနှင့် ဘေးကင်းလုံခြုံရေး)*			
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား			
၁၇	*ပညာရေး*			
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်း ရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင် လုပ်အား			

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကအလုပ်အကိုင်အိမ်ထောင်စု	% တွဲဖက်အလုပ်အကိုင်	မှတ်ချက်
၁၈	***ကျန်းမာရေး***			
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်းရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင်လုပ်အား			
၁၉	***လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ***			
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်းရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင်လုပ်အား			
၂၀	***အိမ်များတွင်အငှားလိုက်သူများနှင့်အမျိုးအမည်မဖော်ပြနိုင်သောလုပ်ငန်းများ***			
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်းရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင်လုပ်အား			
၂၁	***ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမ်ပဏီများတွင်လုပ်ကိုင်သူများ***			
	ကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းအလုပ်သမား၊ ကျပန်းရာသီ၊အလိုက်အလုပ်သမားမိသားစုဝင်လုပ်အား			

စဉ်	လုပ်ငန်းများ	အဓိကလုပ်အကိုင်အိမ်ထောင်စု	%	တွဲဖက်အလုပ်အကိုင်	မှတ်ချက်
	စုစုပေါင်း	၃၂	၁၀၀%		

ရည်ညွှန်းချက်- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းဆစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ (၂၀-၂၂၊ဇူလိုင် ၊ ၂၀၁၈)

အမျိုးသားများနှင့်အမျိုးသမီးများသည် အများအားဖြင့် စိုက်ပျိုးလုပ်ငန်းကိုအဓကလုပ်ကိုင်ကြပြီး အနည်းစုမှာ ကျပန်းနှင့်တွဲပြီး လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ကျေးရွာရှိလူငယ်တစ်ချို့များမှာ ထိုင်းနိုင်ငံသို့ သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်ကြပြီး၊ ကျေးရွာပြင်ပသို့ သွားရောက်တာဝန်ထမ်းဆောင်သည့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ ဝန်းထမ်းများလည်းရှိပါသည်။

ဒေသန္တရနှင့် ဝက်များမွေးမြူသည့် အိမ်ထောင်စုမှာ(၆၀) စုခန့်ရှိပါသည်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စီးပွားဖြစ်မွေးမြူကြပါသည်။ အများအားဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို သာအဓိကထားလုပ်ကကိုင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

(၁.၃) စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

(၁.၂.၁) ကျေးရွာ၏ စိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေဧရိယာ

ဇယား(၃) ကျေးရွာ၏စိုက်ပျိုးနိုင်သော မြေဧရိယာ

မြေအမျိုးအစား	ဧရိယာ(ဧက)	မြေဆီလွှာအရည်အသွေး ကောင်း/သင့်/ညံ့	ဆည်ရေရရှိမှု၏ (ရ/မ/အနည်းအကျည်)	ရေအရင်းအမြစ် (ရေရရှိသည့်နေရာ/ ရေပေးနိုင်သည့်ဧက)
လယ်မြေ	၁၀	သင့်	ရရှိနိုင်	မိုး ရေရှိနိုင်ပြီးရေးပေးနိုင်သည့်
ယာမြေ/တောင်မြေ	၃၀	သင့်	ရရှိနိုင်	
ဥယျဉ်ခြံမြေ				
ကိုင်း/ကျွန်းမြေ				
နိတောမြေ				
စားကျက်မြေ				
မြေလွတ်မြေလပ်			မရနိုင်	
သစ်တောမြေ			မရနိုင်	
စုစုပေါင်း				

ရည်ညွှန်းချက်× ကျေးရွာအဖြေအနေငကို ရွာသူရွာသားများကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်း အချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာသည် ကယားတိုင်းရင်းလူမျိုးများ အများဆုံးနေထိုင်ကြပါသည်၏။ကျေးရွာသည် လွိုင်ကော်-ပီကင်း-လအိုလမ်းမကြီးဘေးတွင်တည်ရှိပြီးလမ်း ပန်းဆက်သွယ်ရေးအရ ကောင်းမွန်သည့် ကျောင်းကုန်းကျေးရွာသည် ကယားတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အများဆုံးနေထိုင်ကြပါသည်။

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာသည် လွိုင်ကော်-ပီကင်း-လအိလမ်းမကြီးဘေးတွင် တည်ရှိပြီး လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအရ ကောင်းမွန်သည့် အနေအထားတွင်ရှိပါသည်။ ဖယ်ခုံမြို့မှ (၃၂)မိုင်ကွာဝေးပါသည်။ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အမြင့်ပေ(၄၃၅၀)ပေရှိပြီး မြေမျက်နှာသွင်ပြင်မှာတောင်ကုန်းခြိုင့်ဝှမ်းများပြားပါသည်။မြေပြန့်လွင်ပြင်ဟူပြီး မရှိသလောက်ရှားပါးပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အိမ်တိုင်းကိုယ်စီတွင် လက်တူးတွင်းများ တူးဖော်ပြီး သောက်ရေနှင့်သုံးရေအဖြစ် အသုံးပြုကြပါသည်။

လယ်စပါးစိုက်ပျိုးသူ(၁၂)အိမ်ရှိပြီးစိုက်ပျိုးဧက(၄၀)ဧကခန့်ရှိနိုင်ပါသည်။ မိုး ရေကိုသာအကထားပြီးစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ စပါး၊ပြောင်း ၊ပဲစင်းငုံ၊ကုလားပဲများအား အကထားစိုက်ပျိုးကြပြီးအာလူးအားအနည်းငယ်သာစိုကက်ပျိုးကြပါသည်။

လယ်ယာမြေဧကက(၁၀)ဧက၊ယာမြေ (၄၀)ဧကရှိပါသည်။ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာများမလုပ်ကိုင်ကြပါ။ ယခင်ကမိရိုးဖာလာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကကိုသာစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ယခုအခါတွင်ကျေးရွာမှစိုက်ပျိုးသီးနှံ့များအား အော်ဂဲနစ်စနစ်ဖစ် စနစ်ဖြတ်အနည်းငယ် စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးလာကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးခြေးငွေများအနေဖြင့် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးဘဏ်၊သမဝါယမထံနှင့်ဆွေးမျိုးများထံ၊ ငွေတိုးပေးခြေ ယူခဲ့ကြပါသည်။ အိမ်ခြံဝင်းတွင်ရက္ကသီ အလိုက်သီးနှံများ အနည်းယ်သာစိုက်ပျိုး ကြပါသည်။

(၁.၃.၂) ဓါတ်ငွေ့သတ္တုနှင့် အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

ဇယား(၎)ဓါတ်ငွေ့ သတ္တုနှင့်အခြားသဘာဝအရင်းအမြစ်များ

အမျိုးအစား	ရရှိနိုင်မှု (များ/သင့်/နည်း/မရှိ)	လက်လမ်းမီနိုင်မှု (လွယ်/ခက်/လက်လှမ်းမမီ)
သတ္တုနှင့်အခြားတွင်းထွက်သံဃာတများ (ဓါတ်ငွေ့၊ရေနံ၊ကျောက်မျက်စသည်)	မရှိ	လက်လှမ်းမမှီ
ကျောက်၊သဲ၊ကျောက်စရစ်စသည်များ	သင့်	ခက်
သဘာဝအပင်မျိုးစိတ်များ(နွားစာ၊ဆေးဘက်ဝင်အပင်များ)	နည်း	လက်လှမ်းမမှီ
သဘာဝတိရိစ္ဆာန်မျိုးစိတ်များ	နည်း	ခက်

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၁.၎)ဥစ္စာဓနအဆင့်အဆင့်အနေအထား

ဇယား(၅)ဥစ္စာဓနအဆင့်အနေအထား

အကြောင်းအရာ	အဆင်ပြေသော အိမ်ထောင်စု	အလယ်အလတ်ရှိ ဘေးအိမ်ထောင်စု	ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု	အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စု
မြေယာပိုင်ဆိုင်မှု အိမ်အခြေအနေ	၁၀ဇကမှ၃၀ထိ တိုက်အိမ်(၂)ထပ်	၅ဇကမှ၁၅ထိ နှစ်ထပ်၊သွပ်မိုး၊ ပျဉ်ကာ၊ပျဉ်ခင်း၊ တွိုက်ပုအိမ်	၂ဇကမှ၁၀ထိ သွပ်မိုး၊ပျဉ်းကာ၊ ပျဉ်းခင်း၊ တစ်ထပ်အိမ်	မရှိ ထရံကာ သက်ကယ်မိုး၊ ဝါးအိမ်

ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဆိုင်သောပိုင်ဆိုင်မှု	ထွန်စက်(၁)စီး၊ ကိုင်းရှည်စက်(၂)စီးဆန်စက်	ကိုင်းရှည်စက်(၁)စီး နွားငယ်(၄)ကောင်၊ ရေစုပ်စက်(၃)လုံး	(ဌာနရမ်းနိုင်သည့် အဆင့်	မရှိ
အ ကစီးပွားရေး လုပ်ငန်း	စပါး၊ပြောင်း၊ပဲ၊ အာလူး၊ဝက်မွေး	စပါး၊ပြောင်း	စပါး	ကြံရာကျပန်း
အိမ်ထောင်စုပေါင်း	**၁၀(၉%)**	**၆၀(၅၄%)**	**၃၆(၃၂.၅%)**	**၅(၄.၅%)**

ရည်ညွှန်း-ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၁.၅)ဝမ်းစာဖူလုံမှု၊ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေ

(၁.၅.၁)ဝမ်းစာဖူလုံမှု

ချေးငှားခြင်းမပြုဘဲ ထမင်းပုံမှန်/နပ်မှန်အောင် စားသောက်နိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု

ဇယား(၆)ဝမ်းစာဖူလုံမှု

အချိန်ကာလ	**အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်**	**အိမ်ထောင်စု %**	**ဖြေရှင်းသည့်နည်းဗျူဟာ**
၃လအောက်	-	-	ကျေးရွာစျေးဆိုင်များမှချေးယူခြင်း၊စျေးဆိုင်များ၊ဆွေမျိုးသားချင်းများထံမှငွေချေးငှားသုံးခြင်း၊ကျေးရွာမှငွေတိုးပေးသူများထံမှငွေတိုးယူပြီးစားနပ်ရိပ်ခါဝယ်ယူစားသုံးရသည်။
၃လနှင့်၁၂လ ကြားအထိ	၃၈	၇၄%	ဆွေမျိုးသားချင်းများ ချေးယူခြင်း၊စျေးဆိုင်မှ အကြွေးယူခြင်း၊လုပ်ငန်းရှင်များထံမှ လုပ်အားခကြိုတင်ယူသုံးစွဲခြင်း

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ကျေးရွာရှိ အဆင့်(၃)ဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုနှင့်အဆင့်(၄)အလွန်ဆင်းရဲသော အိမ်ထောင်စုဝင်များထဲမှ
အိမ်ထောင်စု(၅၁)ကိုသာ စစ်တမ်းကောက်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁.၅.၂)ထိခိုက်လွယ်သော လူပုပ်ဂိုလ်အုပ်စု

ဇယား(၇)ထိခိုက်လွယ်သောလူပုပ်ဂိုလ်အုပ်စု

အကြောင်းအရာ	ရှင်းလင်းချက်/ဖော်ပြချက်	ကျား	မ	ပေါင်း
သက်ကြီးရွယ်အိုဒေနှစ်	မိသားစုစောက်ရှောင့်မှုမရှိ	-	-	-
နှင့်အထက်				
မသန်စွမ်းသည့်ပုဂ်ဂိုလ်	မိသားစု/ရပ်ရွာ၏စောင့်ရှောက်မှုမရှိ	-	-	-
အမျိုးသမီးဦးဆောင်	ဆင်းရဲပြီးမိသားစုဦးရေများ	-	-	-
သောအိမ်ထောင်စု				
မုဆိုးဖို/တစ်ခုလပ်	ဆင်းရဲပြီးမိသားစုဦးရေများ	၇	၁၃	၂၀
ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထေထောင်စု	အခြားသို့ကြာမြင့်စွာသွားရောက်	-	-	-
	နေထိုင်လုပ်ကိုင်သူ			

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၁.၅.၃.)ကျေးရွာထိခိုက်လွယ်မှုဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေ

ဇယား(၈ ကျေးရွာထိခိုက်လွယ်မှုဖြစ်နိုင်သည့်အခြေအနေ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁	စားနပ်ဂိုပ်ခါ မဖူလုံမှု	မြင့်	မြေယာမဲ့ကျပန်းလုပ်ကိုင်ကြ

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
			သောအိမ်ထောင်စုများနှင်ဆင်းရဲသားတောင်သူများသည်စားနပ်ရိပ်ခါမဖူလုံမှုကိုကြုံတွေ့နိုင်ပါသည်။
၂	သဘာဝအဂင်းအမြစ်ရှားပါးမှု (မြေ၊စိုက်ပျိုးရေ)	မြင့်	ကျေးရွာသည်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကိုအဓိကလုပ်ကိုင်သည့်အတွက်သဘာဝအရင်းအမြစ်များရှားပါးမှုကြုံတွေ့လာပါကထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေတွင်ရှိပါသည်.
၃	ရေကြီးခြင်း	လတ်	မိုးရွာသီချိန်တွင်ဘီလူချောင်းရေမှာရေများတတ်လေ့ရှိပါသည်။
၄	အအေးလွန်ကဲခြင်း	လတ်	အအေးလွန်ကဲမှုမှာအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။
၅	မုန်တိုင်း	မြင့်	တောင်ပေါ်ဒေသဖြစ်သည့်မုန်းတိုင်အန်တရယ်ကြီးကြီးမားမားမတွေ့ရသော်လည်းလေဆင်နှာမောင်းများတိုက်ခက်လေ့ရှိပါသည်
၆	ငလျင်	လတ်	ငလျင်စိုးဆိုးဝါးဝါးမကြုံတွေ့ရသော်လည်းဖြစ်ပေါ်လာပါကကြိုတင်ကာကွယ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။
၇	မီးဘေး	မြင့်	နွေရာသီတွင်အန်တရယ်ရှိနိုင်ပါသည်။

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၈	ဆားငန်ရေဝင်မြေ	နိမ့်	
၉	မြေပြိုခြင်း၊မြေဆီလွှာပျက်ယွင်းမှု	လတ်	စိုက်ပျိုးရေးဓါတုဆေးများကိုအ သုံးပြုခြင်းကြောင့်မြေဆီလွှာ သည်အတိုင်းအတာတစ်ခုပျက် စီးနိုင်ပါသည်။တောင်သူများ အနေဖြင့်လည်းမြေဆီလွှာပြု သောနည်းလမ်းများကိုလည် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်သုံးစွဲနိုင် မှုရှိပါသည်။
၁၀	သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	လတ်	သစ်တောများပြန်လည်ထိန်း သိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများဆောင် ရွက်လာမှုရှိပါသည်။
၁၁	ငှက်ဖျားရောဂါ	လတ်	ငှက်ဖျားကူးစက်ပြန့်ပွားမှုအ နည်းငယ်သာရှိပါသည်။
၁၂	တီဘီရောဂါ	လတ်	တီဘီရောဂါဖြစ်ပွားမှုမရှိသ လောက်နည်းပါသည်။
၁၃	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုရောဂါ	လတ်	ကိုယ်ခံအားကျဆင်းမှုကျေး ရွာတွင်ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးသည်
၁၄	ပြည်တွင်းပဋိပက္ခ	မြင့်	ကျေးရွာတွင်းပဋိပက္ခများဖြစ်ပွာ းပါက ကျေးပြည်သူများအဖြင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုရှိပါသည်။
၁၅	တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါ ကျရောက်မှု	လတ်	တိရိစ္ဆာန်ကူးစက်ရောဂါဖြစ်ပွား မှုအနည်းငယ်သာရှိပါသည်။

စဉ်	ထိခိုက်လွယ်မှုအမျိုးအစား	ထိခိုက်လွယ်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၁၆	လူကုန်ကူးခြင်း	မြင့်	ကျေးရွာများတွင်လူကုန်ကူးမှုဖြစ်ပွားပါကရွာသူရွာသားများထိခိုက်လွယ်မှုအခြေအနေတွင်ရှိပါသည်။
၁၇	ဝေးလံခေါင်သဖြိ/လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးခက်ခဲစသည်	နိမ့်	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၁.၅.၄)ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

ဇယား(၉) ထိခိုက်သက်ရောက်မှုခံရနိုင်သည့်အုပ်စု

စဉ်	**အမျိုးအစား**	**ထိခိုက်မှု (နိမ့်/လတ်/မြင့်)**	**မှတ်ချက်**
၁	အမျိုးသမီးများဦးဆောင်သည့်ဆင်းရဲသည့်အိမ်ထောင်စု	မြင့်	လုပ်ငန်းခွင်တွင်လည်းကောင်း၊စားဝတ်နေရေးအရသော်လည်းကောင်းအခက်အခဲများတွေ့နိုင်။
၂	သဘာဝဘေးဒဏ်ဆိုးရွားကျရောက်နိုင်သောအိမ်ထောင်စု/ကူးစက်ရောဂါထူပြောသောဒေသ	မြင့်	စားဝတ်နေရေးအရသော်လည်းကောင်း၊ဆေးဝါးကုသမှုအရသော်လည်းကောင်း၊အခက်အခဲရှိနိုင်။
၃	မြစ်ကမ်းဘေးနေထိုင်သူများ	မြင့်	မြစ်ကမ်းပါးရေတိုက်စားလာမှုကြောင့်အသက်အန္တရာယ်စိုးရိမ်ရပါသည်။

စဉ်	အမျိုးအစား	ထိခိုက်မှု (နှိမ့်/လတ်/မြင့်)	မှတ်ချက်
၄	မတော်တဆမှုဖြစ်နိုင်ခြေများသောနေရာ(Proneto-accident)တွင်နေထိုင်သူများ	မြင့်	မတော်တဆအခြေအနေများကြုံတွေ့လာပါကဆင်းရဲသောအိမ်ထောင်စုများအတွက်စိုးရိမ်ရပါသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂) ကျေးရွာ၏ လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေ

(၂.၁) ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ

(၂.၁.၁) ကျေးရွာတွင်ရှိ လူထုအခြေအပြုအဖွဲ့အစည်းများ

ကျေးရွာ၏လက်ရှိဖွံ့ဖြိုးရေးအခြေအနေကို သိရှိခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်နှင့်ဒေသဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ၏ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ ချမှတ်အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန်အတွက်များစွာအထောက်အကူပြုနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏လက်ရှိရင်ဆိုင်နေရသော စိုက်ပျိုးရေး ၊မွေးမြူရေး၊အခြားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ၊ပညာရေး၊ကျန်းမာရေး၊လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးပြဿနာများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ဖော်ထုတ်ပြီး၊ ကျေးရွာများတွင်ရှိသောအရင်းအမြစ်များအခွင့်အလမ်းများ ကိုဖော်ထုတ်ကာ အကျိုးရှိစွာအသုံးချပြီး သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့်အစီအစဉ်ကျသော မူဝါဒချိတ်ဆက်မှုများ လုပ်ဆောင်သွားနိုင်ပါသည်။

ဇယား(၁၀)ကျေးရွာတွင်းရှိလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများ

စဉ်	အဖွဲ့အစည်းအမည်	အမျိုးအစား	အဖွဲ့ဝင်ဦးရေ ကျား	မ	ပေါင်း	လုပ်ငန်းတာဝန်	ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ(၄/၅)	စွမ်းဆောင်နိုင်မှု (၆/၇/၈)
		(၁/၂/၃)						
၁	ကျေရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	၂	၂		၂	အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာကိစ္စ	၅	၆

						များ		
၂	ရပ်မိရပ်ဖ အဖွဲ့	၂	၁၀		၁၀	အကြံပြုဆွေးနွေး တိုင်ပင်ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်	၄	၆
၃	လူငယ်အဖွဲ့	၂	၃	၂	၅	လူမှုရေး၊ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး	၄	၆
၄	ကျောင်းကော် မတီအဖွဲ့	၂	၂		၅	ပညာရေး	၄	၆

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

မှတ်ချက်။

အုပ်စုအမျိုးအစား

(၁) စီပွားရေးအခြေခံသောအုပ်စု-လယ်သမားအဖွဲ့၊ ငွေစုငွေချေးစသည့်
(၂) လူမှုရေးအဖွဲ့ဥပမာ-အမျိုးသမီးအဖွဲ့၊လူငယ်အဖွဲ့၊ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့
(၃) ဘာသာရေးနှင့်ယဉ်ကျေးမှုးအဖွဲ့

ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းသူများ

(၄) ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်
(၅) ပြင်ပအဖွဲ့အစည်း

အဖွဲ့စွမ်းဆောင်နိုင်မှုမခြေအနေ

(၆) ကောင်း
(၇) သင့်
(၈) ညံ့(အားနည်း)

(၃.၂.၂)စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ(Management and Development Ccheme)

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် လုပ်ငန်းကိစ္စများကို ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့်သာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလုပ်ကိုင်ရပါသည်။ ကျေးရွာကိစ္စရပ်များကို အုပ်ချုပရေးအဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်ပေ။ ကျေးရွာတွင်အဖွဲ့များ အမျိုးမျိုးရှိသော်

(၃.၂.၂)စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ(Management and Development Ccheme)

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့သည် လုပ်ငန်းကိစ္စများကို ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့်သာ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးလုပ်ကိုင်ရပါသည်။ ကျေးရွာကိစ္စရပ်များကို အုပ်ချုပရေးအဖွဲ့မှ ဆုံးဖြတ်ချက် မချနိုင်ပေ။ ကျေးရွာတွင်အဖွဲ့များ အမျိုးမျိုးရှိသော လည်း ထိုအဖွဲ့များပါသာ အဖွဲ့သင်များမှရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့ဝင်များသာ ဖြစ်ကြပါသည်။ လူငယ်အဖွဲ့အစည်းများ သည်လည်း ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့၏ ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ဆောင်ရွက်ရပါသည်။

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စုသည် ကျေးရွာ(၆)ရွာဖြစ် ဖွဲ့စည်ထားပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရှေ့ဖက်တွင် ကယန်းရွာ(၃)ရွာ၊အနောက်ဘက်တွင် ကယန်းရွာ(၁)ရွာ၊ရှမ်းရွာ(၁)ရွာနှင့် မြောက်ဘက်တွင်ကယားရွာရွေ စမ်းရွာ(၁)ရွာရှိပြီး အုပ်စုမှူးသည် နောင်လိုင်ကျေးရွာ၏ ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကိစရပ်များအား စီမံခန့်ခွဲလျက်ရှိပါ သည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအနေဖြင့် လုငယ်အဖွဲ့၊ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့များ၊အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲများနှင့်ဆွေး နွေးတိုင်ပင် ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ

ယခုကျေးရွာ၏ ပူးပေါင်းပါဝင်အမှုဖြင့် ကျေးရွာလိုအပ်ချက်ဖော်ထုတ်ခြင်း(PRA)ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျွန်တို့ကျေး ရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ရပ်မရပ်ဖအဖွဲ့များသည် နာယက နေရာ၊ အကြံပေးညှိနှိုင်းတိုင်ပင်သည့် နေရာတွင်သာပူးပေါင်းပါဝင် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ကော်မတီဖွဲ့စည်းပြီး အချိန်မှစတင်ပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ညှိနှိုင်းလုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ယခင်ကကျေးရွာများတွင် အမျးအားဖြင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများကို အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် ရပ်မိရပ်ဖ များကသာဦးဆောင်လုပ်ကိုင် ကြပြီး အလှည့်ကျဆောင်ရွက်ကြသော်လည်း အမျိုးသမီးများ အဖွဲ့များတွင်ပါ ဝင်ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ခြင်း အလေ့မရှိပါ။ ကျေးရွာသူ/ရွာသားများဝိုင်းဝန်း ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ချက်ချမှက်ခြင်း အလေ့အကျင့်မရှိပါ။ အငြမရှင်းရှင်းဖြင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အလွှာအသီးသီးနှင့် လူငယ်များပါဝင်ဆောင်ရွက် လုပ်ကိုင်လာနိုင်သည့်စနစ်ကိုစတင်ရန် ကျေးရွာဖွဲ့ဖြိုးရေးကော်မတီကိုအမျိုးသား(၄)ဦး အမျိုးသမီး(၃) ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါသည်။

စဉ်	အမည်	အဖွဲ့အစည်းအမျိုးအစား (၁/၂/၃/၄/၅/၆/၇)	အဖွဲ့အစည်း၏လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် အစီအစဉ်
၁	ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုး တတ်ရေးဦးစီးဌာန	၄	ကျေးလက်ဦးစီးဌာနမှ ၂၀၁၅-၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် မြစိမ်းရောင်စီမံကိန်းထောက်ပံ့ပေးအပ်ပြီး

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

မှက်ချက်။

(၁) ဘာရေးနှင့်ပတ်သက်သော အဖွဲ့အစည်း(ပြည်တွင်း၊ပြည်ပ)

(၂) အစိုးရမဟုတ်သောအဖွဲ့အစည်း(ပြည်တွင်း၊ပြည်ပ)

(၃) အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်း

(၄) ဘက်ပေါင်းစုံဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ(ဥပမာ-ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့၊ကမ္ဘာဘဏ်၊အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်)

(၅) ကဏ္ဍအလိုက် ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများ(ဥပမာ- UK Aid,GIZ စသည်)

(၆) ပရဟိတအဖွဲ့(ပြည်တွင်း/ပြည်ပ)

(၇) ပုဂ္ဂလိက အဖွဲ့အစည်းများ

(၂.၂) စီးပွားရေးနှင့် အသက်ဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ
(၂.၂.၁) စိုက်ပျိုးသီးနှံ
(၂.၂.၁.၁) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု
ဇယား(၁၂) စိုက်ပျိုးမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊မြေယာပိုင်ဆိုင်သည့်အိမ်ထောင်စု

စဉ်	မြေပိုင်ဆိုင်မှု အရွယ်အစား	အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	အိမ်ထောင်စု %	ဖွံ့ဖြိုးရေးအမြင် သက်မှက်ချက်
၁	မြေယာမဲ့	၁၄		မြေမဲ့ယာမဲ့
၂	၂.၅ဧကအောက်	၇		ဆင်းရဲသားတောင်သူ
၃	၂.၅ဧကမှ-၅ဧကထိ	၅		တောင်သူငယ်
၄	၅ဧကမှ-၁၂.၅ဧကထိ	၀		တောင်သူလတ်
၅	၁၂.၅ဧကအထက်	၀		တောင်သူကြီး
ကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုစုပေါင်း		၃၂	၁၀၀%	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၂.၁.၂)အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းအမြစ်များ ရေးသွင်းနိုင်သည့်ဇရိယာ

ဇယား(၁၃) အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ရေရင်းအမြစ်များ ရေးသွင်းနိုင်သည့်ဇရိယာ

စဉ်	အရင်းအမြစ်	အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက	ရေသောက်ဇက	ရရှိနိုင်မှု(တစ်နှစ်ပတ်လုံး/ ရာသီအလိုက်)
၁	ချောင်းရေ	ပုဂ္ဂလိက (ကိုယ်ထူကိုယ်ထ)	တစ်နှစ်ပတ်လုံး	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ဗညာင်ရွေမြို့နယ်မှ စီးဆင်းလာသောဘီလူးချောင်းရေနှင့် မိုးရေကိုသာအဓိကအားထားစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ဘီလူးချောင်းမှစီးဆင်းလာသော ရေကို တစ်ရွာလုံးနီးပါးအသုံးပြုကြပါပြီး ခန့်မှန်းဇက(၁၀၀)ဇကနီးပါးရှိနိုင်ပါသည်။ ထိုချောင်းရေကို ကျေးရွာ၏ ကိုယ်ထူကိုယ်ထတစ်ပိုင်တစ်နိုင် ရေစုပ်စက်၊မော်နာပန့်များဖြင့် စိုက်ပျိုးရေအတွက် အသုံးပြုကြပါသည်။

(၂.၂.၁၃) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

ဇယား(၁၄) အဓိကသီးနှံများနှင့် အထွက်နှုန်း

သီးနှံ	ဇက	ယူနစ်	သီးနှံထွက်မှု			သီးနှံစိုက်ပျိုး ပျိုးသည့် ကာလ	သွင်းအားစု လိုအပ်ချက် (နိမ့်/မြင့်/လတ်)	အမြတ် ရရှိနိုင်မှု (နိမ့်/မြင့်/လတ်)	မှတ်ချက်
			အနည်း ဆုံး	အများ ဆုံး	ပျမ်း ဆုံး				
စပါး	၁၀	တင်း	၁၀၀	၃၀၀		၅လမှ၁၁လထိ	လတ်	လတ်	
ဒေသမျိုး စေ့စိုက်ပျိုး									
ပြောင်း	၃၀	ပိသာ	၉၀၀	၁၅၀၀		၅လမှ၁၁လထိ	လတ်	လတ်	CP888

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈) မိုးရေကိုသာအဓိကထား စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ တောင်သူများ သည်အများအားဖြင့် ဒေသမျိုးစပါးကိုသာ စိုက်ပျိုးကြပြီး အထွက်နှုန်းများမှအသင့် အတင့်ရှိကြပါသည်။

ထွက်ရှိလာသည့်စပါးများအား ဖယ်ခုံမြို့အဝယ်ဒိုင်သို့ ပြန်လည်ရောင်းချရာတွင် ဈေးနိမ့်ခြင်း၊အမြတ် ရရှိမှုနည်းပါးကြသည်။ ဒေသစပါးစေ့များ စိုက်ပျိုးရာတွင် တရုတ်ဘက်မှလာသော မြေဩဇာများကို အသုံးပြုကြပါသည်။ ဒေသစပါးများအား စားဝတ်နေရေးဖူလုံရန် စိုက်ပျိုးသည့်အပြင် ပိုလျှံများအား ပြန်လည်ရောင်းချပါသည်။

ပြောင်းမျိုးမှာ တရုတ် CP888 မျိုးကိုစိုက်ပျိုးကြပြီး တရုတ်မြေဩဇာကို အသုံးပြုကြပါသည်။အထွက်နှုန်းလည်း အသင့်အသင့်ထွက်ရှိပါသည်။ ပြောင်းများအားအဝယ်ဒိုင်များအား ပြန်လည်ရောင်းချရာတွင် ဈေးနိမ့်ခြင်း အမြတ်ရရှိမှုအသင့် အတင့်ပါသည်။ဒေသနှင့်ကိုက်ညီသည့် မျိုးစေ့များသာ စိုက်ပျိုးကြပါသည်။

ကုလားပဲများကို ဒေသမျိုးစေ့များကိုသာ အဓိကစိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ကုလားပဲများ တစ်ဧကထွက်နှုန်းမှာ အသင့်သင့်ရှိပါသည်။ ကုလားပဲများအဝယ်ဒိုင်များသို့ ရောင်းချရာတွင်ဈေးနှုန်း အသင့်သင့်ရောင်းချရပါသည်။ တောင်သူများ စိုက်ပျိုးသီးနှံရောင်းချရာတွင် ငွေချေးသူများထံ၊ငွေပေးချေးသည့် ပွဲစားများထံတွင် ပြန်လည်ရောင်းချရသည့် အတွက် အမြတ်ရရှိနိုင်မှု နည်းပါသည်။

ကျေးရွာ၏အနေအထားအရ နှစ်ရှည်သီးပင်များကို ဥယျာဉ်စိုက်ပျိုးရန် ကောင်းမွန်သောအနေအထားနှင့် ရာသီဥတုကိုပိုင်ဆိုင်ထားပါသည်။ ကော်ဖီ၊ထောပတ် စသည့် နှစ်ရှည်အပင်များ စိုက်ပျိုးခြင်းခြင့်ကျေးရွာမှပိုပြီး အဆက်ပြေလာနိုင်မည်။ ထွက်ရှိသီးနှံများကိုလည်း မြို့နယ်ရှိအဝယ်ဒိုင် များထံသို့လည်း တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၁၄)လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာများ

(လယ်ယာသုံးစက်ကိရိယာ ပိုင်ဆိုင်သော အိမ်ထောင်စုများ)

ဇယား(၁၅)လယ်ယာသုံးစင်ကိရိယာများ

စက်ကိရိယာများ	အိမ်ထောင်စုအရေအတွက်	ရွာပိုင်ဆိုင်မှု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
ထွန်စက်			ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်သောအိမ်
			ထောင်စုအရေအတွက်(၁၀)စု

လက်တွန်းထွန်စက်	၃	ဌားရမ်းလုပ်ကိုင်သောအိမ်
		ထောင်စုအရေအတွက်(၉)စု
အစေ့ချကိရိယာ		
ရိတ်သိမ်းခြွေလှေ့စက်		
ရေစုပ်စက်		

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ဇကျေးရွာတွင်းရှိ လယ်သမားများ၏ ကိုယ်ပိုင်လယ်ယာသုံးပစ်စည်းများမှာ-

(က) လက်တွန်းထွန်စက်(၃)စီး၊ ရေစုပ်စက်(၀)စီးအား အိမ်ထောင်စု(၃) စုသာပိုင် ဆိုင်ကြပြီး ကျန်သောအိမ်ထောင်စုများက ဌားရမ်းပြီးလုပ်ဆောင်ရာတွင် ထွန်စက်ကြီး တစ်နာရီလျှင်(၁၂၀၀၀)ကျပ်ပေးဆောင်ရပြီး၊ လက်တွန်းထွန်စက်များ တစ်နာရီလျှင်(၈၀၀၀)ကျပ်ပေးဆောင်ရပါသည်။

(၂.၂.၁.၅) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတတ်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်သည့်အခြေအနေကောင်းများ

ဇယား(၁၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုတိုးတတ်စေရန် အထောက်အပံ့ပေးနိုင်သည့်အခြေအနေကောင်းများ

အခြေအနေ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
သဘာဝမြေရာသီဥတုအနေအထား	မရှိ	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုများပြားသောကြောင့်တစ်နှစ်တစ်နှစ်ရာသီဥတုမတူနိုင်ခြင်း။
လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှု	ရှိ	ကျေးရွာပိုင်တောင်ကုန်း၊တောင်တန်းများတွင် တိုးချဲ့ပြီးစိုက်ပျိုးနိုင်ခြင်း၊မြေဩဇာအသင့်အတင့် အနေထားတွင်ရှိ။
စိုက်ပျိုးရေ အရင်းအမြစ်	မရှိ	မိုးရေကိုသာအသုံးပြုရပါသည်။

ချေးငွေနှင့်ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှု	ရှိ	မြန်မာစိုက်ပျိုးရေးဘဏ်မှချေးငွေရရှိနိုင်သော်လည်းတစ်ချို့သောတောင်သူများမရရှိနိုင်ကြပေ၊ငွေပေးချေသူများထံတွင်အတိုးနှုန်းကြီးစွာဖြင့်ချေးယူရခြင်း
သီးနှံမျိုးစေ့ရရှိနိုင်မှု	ရှိ	မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးစိုက်ပျိုးရေးဌာနတွင်သီးနှံမျိုးစေ့များလက်လမ်းမီရရှိနိုင်ပါသည်။
သဘာဝမြေဆွေး/အော်ဂဲနှစ်		
မြေဩဇာနှင့်အခြားအော်ဂဲနှစ်သွင်းအားစုအားများ	မရှိ	ဓါတ်ဩဇာများကိုသာအဓိကထားအသုံးပြုကြပြီး အော်ဂဲနှစ်မြေဩဇာနှင့်အခြားအော်ဂဲနှစ်စနစ်မများမှာနည်းပညာပိုင်း ဆိုင်ရာအရလိုအပ်နေပါသည်။
ဓါဒုပိုးသက်ဆေး၊ဓါတ်မြေဩဇာနှင့်အခြားဓါတုဗေဒသွင်းအာဒဟုများ	ရှိ	မြို့ရှိစိုက်ပျိုးဆိုင်များတွင်သွားရောက်ပြီးဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။
နည်းပညာ၊အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်ဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများ	မရှိ	ယနေ့အထိ ဝန်ဆောင်မှုများရရှိနိုင်ပါသည်။
သီးနှံစေ့ကွက်နှင့်ကုန်သွယ်မှု	ရှိ	ထွက်ရှိသည့်သီးနှံများကိုဖယ်ခုံမြို့သို့ကုန်းလမ်းခရီးဖြင့်လည်းကောင်း၊ရေးလမ်းခရီးခြင့်လည်းကောင်းတင်ပို့ရောင်းချနိုင်ပါသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ကျောင်းကုန်းကျေးရွာအနေဖြင့် သီးနှံများအထွက်နှုန်းများတိုးစေရန်အတွက် လိုအပ်သည့်အခွင့်အလမ်းများမှ ကျေးရွာ၏ ရာသီဥတု၊လယ်ယာမြေအသုံးချနိုင်မှုနှင့် လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှုနှင့် လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှုနှင့်လုပ်သားအင်အားရရှိနိုင်မှုများအသင့်တင့်ရှိပြီး၊ စိုက်ပျိုးရေးအတွက်လိုအပ်သည့် နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်သီးနှံစေ့းကွက်အားစေ့းပိုမိုရရှိနိုင်ရန်အတွက် လိုအပ်လျက်ရှိနေအုံးမည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၁.၆) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၁၇) သီးနှံထုတ်လုပ်မှုအတွက် ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

အခြေအနေ	ရှိ/မရှိ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေယာအသုံးချနိုင်မှု	ရှိ	သစ်တောမြေများဖြစ်ပြီး တိုးချဲ့ရန်မြေနေရာအတွက်အခက်အခဲရှိခြင်း။
ငွေကြေးအရင်းနှီးလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ချေးငွေလုံလောက်စွာရရှိနိုင်မှုအခက်အခဲရှိခြင်း။
မိုးရေမလုံလောက်မှုဖျက်ပိုးနှင့် ရောဂါ	ရှိ	တရုတ်ဆေးများကိုသာအဓိကထားပြီးသုံးစွဲသောကြောင့် အပင်များအတွက်အနရာယ်ရှိနိုင်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ဥာဘဝပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိခိုက်မှုမရှိစေဘဲ တောင်သူများအနေဖြင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းပုံမှန်ရရှိစေရန်အတွက်စိုက်ပျိုးရေးသုတေသနဌာနမှ အကူအညီပေးနိုင်ပါသည်။တောင်သူများအနေဖြင့် သီးနှံများအစီအစဉ်တကျ စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်နှင့်အကျိုးအမြတ်များကိုပိုရနိုင်ရန်အတွက် ဈေးကွက် အခြေအနေခန့်မှန်းခြင်း နည်းပညာများရရှိနိုင်ပါသည်။

(၂.၂.၂) မွေးမြူရေးရလုပ်ငန်း

(၂.၂.၁) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

ဇယား(၁၈) မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေ

မွေးမြူရေးနှင့်ငါးလုပ်ငန်း	အိမ်ထောင်စု	မှတ်ချက်/အခြေအနေ
ကျွဲ	၂	

		မရှိ။
ကျွဲ	၁	၂ကောင်မွေးမြူပါသည်။စီးပွားဖြစ်မွေးမြူထားခြင်းမ ရှိပဲအိမ်စားသုံးရန်အတွက်မွေးမြူထားကြပါသည်။
ကြက်	၂၇	၃၅၁ကောင်ကောငါမွေးမြူကြပါသည်။စီးပွားဖြစ်မွေးမြူ ရန်အတွက်အစာလုံလောက်စွာမရှိနိုင်ခြင်းကြောင့်ဖြစ် သည်။
မြင်း		ကောင်မွေးမြူထားပြီးစီးပွားဖြစ်မွေးမြူအတွက် နည်းပညာများလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၂.၂)မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း

(၂.၂.၂.၂.)မွေးမြူရေးလွှတိုးတတ်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

ဇယား(၁၉) မွေးမြူရေးလွှတိုးတတ်စေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ

အခွင့်အလမ်း	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
စားကျက်မြေ	ရွာအနီးအနားတွင်စားကျက်မြေ(၁၀.၀)ဧကခန့်ရှိပါသည် ။မြေလွတ်မြေရိုင်းနည်းပါး။
ရေရရှိမှု	မိုးရေ
တိရိစာန်မျိုး	မြက်ပင်ရရှိနိုင်မှုအသင့်အတင့်။
ချေးငွေ	အလွယ်တကူမရရှိနိုင်။
သွင်းအားစုစျေးကွက်	ဖယ်ခုံမြို့များတွင်ရောင်းချနိုင်ပါသည်။
ထုတ်ကုန်ရောင်းဝယ်မှု	အိမ်ခြံအတွင်းတွင်စားသုံးသီးနှံများစိုက်ပျိုးထားခြင်း၊စီး

	ပွားဖြစ်မွေးမြူရန်အရင်းအနှီးလိုအပ်ခြင်း၊နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာလိုအပ်မှုရှိခြင်း။
အိမ်ခြံဝင်းအတွင်းမြေနေရာရှိမှု	အနည်းအကျဉ်းသာရရှိနိုင်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၂.၂.၃) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၂၀) မွေးမြူရေးနှင့်သားငါးထုတ်လုပ်မှုအတွက်ပြဿနာနှင့်စိန်ခေါ်မှုများ

စဉ်	အခက်အခဲနှင့်ပြဿနာများ	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
၁	အရင်းအနှီးမရှိခြင်း	သက်သာသောအတိုးနှုန်းဖြင့်ထုတ်ချေးသောချေးငွေစနစ်မရှိခြင်း။
၂	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်	မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်လှမ်းဝေးခြင်း၊ဒေသမျိုးများကိုမွေးမြူကြပြီး၊မွေးမြူရေးအသိပညာဗဟုတုသအားနည်းခြင်း။
၃	ရောဂါဆိုးရွားစွာကျရောက်ခြင်း	မွေးမြူရေးဝန်ဆောင်မှုအားနည်းခြင်း၊ကူးစက်ရောဂါကျဇရောက်တတ်ခြင်း၊တိရစ္ဆာန်ကျန်းမာရေးအသိပညာနည်းပါးခြင်းနှင့်ကာကွယ်ဆေးအချိန်မှီစွာမထိုးနှံခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၂.၃) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလျှ

၂.၂.၃.၁ စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလျှော့

ဇယား(၂၁) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော စီးပွားရေးလုပ်ငန်းလျှော့

စဉ်	လုပ်ငန်းများ (ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် ဝန်ဆောင်မှု)	လုပ်ငန်းအရေအတွက်	ဝန်ထမ်းအလုပ်သမား အရေအတွက်	မိသားစုဝင်လုပ်အား	ရပ်တည်နိုင်မှု (နှိမ့်၊လတ်၊မြင့်) နှင့်ရှင်းလင်းဖော်ပြချက်
၁	သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ကျောက်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များထုတ်လုပ်ခြင်း				
၂	ထုတ်ကုန်လုပ်ခြင်း				ဆန်စက်ပိုင်ရှင်
၃	လျှပ်စစ်၊ဓါတ်ငွေ့နှင့်ရေပေးဝေရေး				
၄	ဆောက်လုပ်ရေး၊လက်သမား၊ပန်ရန်လုပ်ငန်း	၆			လက်သမားပန်ရံဆရာ
၅	ယာဉ်၊စက်ကိရိယာ၊အိမ်သုံးပစ္စည်းများပြင်ဆင်ရေး			စက်ပြင်ဆရာ	
၆	ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ(ဆံပင်၊အလှပြင်၊အပ်ချုပ်၊အင်ဂျင်နီယာ၊သင်တန်းပေးသူ				
၇	လက်လီလက်ကားရောင်းဝယ်ရေး	၃			အိမ်စျေးဆိုင်
၈	ဟိုတယ်နှင့်စားသောက်ဆိုင်လုပ်ငန်း				
၉	ပို့ဆောင်ရေး၊သိုလှောင်ရေးနှင့်ဆက်သွယ်ရေး				စက်လှေလိုင်းမောင်းဆရာ

၁၀	ငွေချေးဝန်ဆောင်မှုလုပ်ငန်း(ဘဏ်၊ ငွေချေးလုပ်ငန်းအပါအဝင်ငွေကြေး ဝန်ဆောင်မှု		
၁၁	အိမ်ခြံမြေရောင်းဝယ်ငှားရမ်းခြင်း နှင့်ဆက်စပ်သောလုပ်ငန်း		
၁၂	ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်လုပ်ငန်းများ (အုပ်ချုပ်ရေး၊ကာကွယ်ရေးနှင့် ဗဟေးဘေးကင်းလုံခြုံရေး)		
၁၃	ပညာရေး	၄	ဆရာမ
၁၄	ကျန်းမာရေး		ဆရာမ
၁၅	လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ	၁	NIGO အသင်း
၁၆	အခြားကိုယ်ပိုင်လုပ်ငန်းရှင်များ အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများမှအပ	၁	အိမ်ခြံပွဲစား
၁၇	ပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများနှင့်ကုမဏီ များတွင်လုပ်ကိုင်သူများ စုစုပေါင်းအသက်မွေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူဦးရေ	၂	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

လက်သမားပန်ရံလုပ်ငန်းကို တွဲဖက်ပြီးလုပ်ကိုင်ကြပြီး ခေါင်းဆောင်မှာတစ်နေ့လျှင်(၈၀၀၀)မှ၁၀၀၀၀) အထိရှိပြီး အလုပ်ကြမ်းသမားများအနေဖြင့် တစ်နေ့လျှင်(၅၀၀၀မှ၆၀၀၀)အထိရရှိကြပါသည်။ကျေးရွာတွင် လုပ်ကိုင်ကြပြီး အခြားကျေးရွာများသို့လည်း တစ်ခါတစ်ရံသွားရောက်လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

လက်လုပ်လက်စားများအနေဖြင့် (၈လမှ၁၀လထိ)သာဝမ်းစာဖူလုံကြပြီး ကျန်လများတွင်လုပ်အားခ ကြိုယူရခြင်း၊ ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူခြင်း၊ ငွေချေးပေးသူများမှချေးယူခြင်း များလည်းရှိပါသည်။ တစ်ချို့သော လက်လုပ်လက်စားသမားများမှာ ယာအနည်းငယ်သာရှိပြီး စိုက်ပျိုးရန်အရင်းအနှီးများမရှိသဖြင့် စီးပွားဖြစ်မစိုက်ပျိုးနိုင်ပါ။ သက်သာသောအတိုးနှုန်းချေးငွေများ အားလုံလောက်စွာရရှိပါက ဝင်ငွေတိုးလုပ်ငန်းများအားပိုမိုဆောင်ရွက်လာနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

(၂.၂.၃.၂) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၂) စိုက်ပျိုးရေးမွေးမြူရေးမဟုတ်သော အသက်မွေးလုပ်ငန်းများအတွက် အခွင့်အလမ်း၊ပြဿနာနှင့် အခက်အခဲများ

အခွင့်အလမ်းများ	ပြ ပြဿနာနှင့်အခက်အခဲများ
ကုန်ချောပြုပြင်ပြီးထုတ်လုပ်ရန်သီးနှံအမျိုးအစားပေါများစွာရရှိခြင်း	သီးနှံထွက်ကုန်များကုန်ချောအဆင့်တန်ဖိုးမြင့်ထုတ်လုပ်နိုင်မှုမရှိခြင်း
ရာသီဥတုအသင့်အတင့်ရှိခြင်း	နည်းပညာမရှိခြင်း။
ဒေသအတွင်းရှိမြို့များနှင့်အတင်ပြေစွာသွားလာနိုင်သော ကုန်လမ်းခရီး၊ရေလမ်းခရီး၊မြို့နှင့်နီးခြင်း	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၃)ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်

အောက်ပါဇယားတွင် ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှုကို ဖော်ပြထားပါသည်။

ဇယား(၂၃)ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှုဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှုအခြေအနေ

ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီမှု	အနီးဆုံးဈေး	အကြီးဆုံးဈေးကွက်
ရွာမှအကွာအဝေး(မိုင်/ဖာလုံ)	၅မိုင်မှ၃၂မိုင်အထိဖယ်ခုံဈေး	ဝမိုင်မှ၁၈မိုင်အထိပီကင်းဈေး
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်း	ကား၊ထော်လာဂျီ၊ဆိုင်ကယ်၊စက်	ကား၊ထော်လာဂျီ၊ဆိုင်ကယ်၊သုံး

ကြောင်းနှင့်၍၏အထောက်အပံ့များ ကုန်စည်အမျိုးအစားနှင့်ဝန်ဆောင်ပေးနိုင်မှု	လှေ၊သုံးဘီးဆိုင်ကယ် အစားအသောက်အဝတ်အထည် ကုန်ခြောက်၊ကုန်စိမ်း၊ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်းများ၊ဓါတ်မြေဩဇာများ၊အလှကုန်၊ပရိဘောဂပစ္စည်းများ၊အပိုစက်ပစ္စည်းများ	ဘီးဆိုင်ကယ် အစားအသောက်၊အဝတ်အထည်၊ကုန်ခြောက်၊ကုန်စိမ်း၊ဆောက်လုပ်ရေးပစ္စည်းများ၊စိုက်ပျိုးရေးပစ္စည်များ၊ဓါတ်မြေဩဇာများ၊အလှကုန်၊ ပရိဘောဂပစ္စည်းများ၊အအပိုစက်ပစ္စည်းများ

ဈေးအခြေခံအဆောက်အဦးနှင့်ဝန်ဆောင်မှု	သွပ်မိုး၊အုပ်ကာ၊ပျဉ်ခင်း	သွပ်၊မိုး၊အုပ်ကာ၊အင်္ဂတေခင်းများ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ဗနာင်လိုင်ကျေးရွာ၏ ကုန်စည်နှင့်ဝန်ဆောင်မှု၊ဈေးကွက်လက်လှမ်းမှီအခြေအနေမှာကျေးရွာမှဖယ်ခုံမြို့သို့ ရေလမ်းကြောင်းခရီးဖြင့်(၆/၀)မိုင်၊ကုန်းလမ်းခရီးဖြင့်(၁၄/၀)မိုင်လောက်ကွာဝေးသော်လည်းလမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအရကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျေးရွာမှထွက်ရှိသောကုန်ထွက်သီးနှံများအား ဖယ်ခုံမြို့မဈေးသို့တင်ပို့ရောင်းချပြီးလိုအပ်သော အစားအသောက်ကုန်များ၊အိမ်ဆောင်ပစ္စည်းများ၊ စသည်တို့ကို အဆိုပါဈေးကွက်တွင်ဝယ်ယူရရှိနိုင်ပါသည်။ ဈေးအခြေခံအစောက်အဦးများ ကောင်းမွန်ပြီးအရောင်းအဝယ်အဆင်ပြေပါသည်။

(၂.၄)ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ဇယား(၂၄)ငွေကြေးလက်လှမ်းမှီမှုနှင့်ဘဏ်လုပ်ငန်းများ

ချေးငွေရရှိနိုင်သည့်နေရာ	ငွေကြေးဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစား	ပြန်လည်ပေးဆပ်ရမည့်ကာလ	အတိုးနှုန်း	အပေါင်ခံပစ္စည်းလို အပ်မှု	ချေးငွေရရန် အခက်အခဲများ
မြန်မာ့လယ်ယာ	ချေးငွေ	၃လမှ၆လအတွင်း	၁၄၂%	မလို	ပုံစံ(၇)အပေါ်မူ

စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်					တည်ပြီးထုတ်လုပ်ပေးခြင်းကြောင့်လိုသလောက်မရှိနိုင်ပါ။
သမဝါယမချေးငွေ	ချေးငွေ	၆လမှ၁နှစ်ထိ	၁၃၅%	လိုအပ်	လိုသလောက်မရရှိနိုင်ပါ။
ငွေချေးပေးသူ	ချေးငွေ	၃လမှ၆လအထိ	၅၃၁၀%	လိုအပ်	လိုသလောက်
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုး	ချေးငွေ	၃လမှ၆လထိ	၅၃၁၀%	လိုအပ်	လိုသလောက်မရ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ဗနာင်လိုင်ကျေးရွာအုပ်စုနောင်လိုင်ကျေးရွာတွင် ငွေရေးကြေးရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး အသေးစားချေးငွေ၊ ငွေစု၊ငွေချေးများ ဆောင်ရွက်ပေးသည့်အဖွဲ့အစည်းရှိပါသည်။နေ့စား မိသားစုများနှင့်လက်လုပ်လက်စားမိသားစုများမှာ (၃-၄)လခန်ရစာဖူလုံကြပြီး ကျန်လများတွင် လုပ်အားခများကြိုယူရခြင်း၊ငွေချေးပေးသူထံမှ ချေးယူရခြင်း၊အပေါင်ဆိုင်များတွင် ပစ်စည်းပေါင်နှံရခြင်း၊ မိတ်ဆွေမျိုးများထံမှချေးယူရခြင်းများရှိပါသည်။ သို့သော် လိုအပ်သလောက်မရှိပါ။

(၂.၅)သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်းအပါအဝင် ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝအရင်းအမြစ်များစီမံခန့်ခွဲမှု

(၂.၅.၁)သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဘာဝအဂင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်အခက်အခဲများ

ဇယား(၂၅)သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့်သဘာဝအဂင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှုအတွက်လက်ရှိအလေ့အကျင့်နှင့်အခက်အခဲများ

အခက်အခဲ	အန္တရာယ်ရှိမှု	ဖော်ပြချက်/ရှင်းလင်းချက်
မြေဆီလွှာကြွယ်ဝမှု	ရှိ	မြေပြင်အနေအထားပြုပြင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။စပါးထွက်နှုန်းနည်း၊သီးနှံထွက်နှုန်းအသင့်အတင့်ရှိ
အပင်မျိုးစိတ်များ	ရှိ	စီးပွားဖြစ်မရှိ၊အိမ်သုံးဧဆအတွက်လုံလောက်။
ဖက်ပိုးနှင့်ရောဂါကာကွယ်	ရှိ	စနစ်တကျသုံးစွဲနိုင်သည့်နည်းပညာများမရှိသေး

ထိတ်းချုပ်မှု		ပါ။
ရေအဂိုင်းအမြစ်	မရှိ	မိုးရေ

အခြားတိဂုစာန်မျိုးစိတ်များ	ရှိ	စနစ်တကျမွေးမြူနိုင်ရေးနည်းပညာများလိုအပ်လျှက်ရှိ။
စွန့်ပစ်စည်းစီမံခန့်ခွဲမှု	ရှိ	စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်။
မိတ်ဆွေနှင့်ဆွေမျိုးများ	မရှိ	အသိပညာပေးနိုင်မှုနည်းပါးနေသေး။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၅.၂)သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်း

ဇယား(၂၆)သဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချခြင်း

အမျိုးအစား	အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ (နည်း/လတ်/များ)	လက်ရှိဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အလေ့အကျင့်များ
မီးဘေး	နည်း	မရှိ
မုန်တိုင်း	နည်း	မြို့နယ်မှစာထွက်လျှင်ကြိုတင်အကြောင်းကြားပေးခြင်း
မိုးခေါင်ခြင်း	များ	ယခုနှစ်တွင်သိသိသာသာမိုးခေါင်မှုခြစ်ပေါ်ခြင်း။
အအေးလှိုင်း	နည်း	ကျေးရွာလူငယ်အဖွဲ့မှ အစည်းအဝေးခေါ်အကြောင်းကြားပေးခြင်း

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၆) ပညာရေးနှင့်စာတတ်မြောက်မှု

(၂.၆.၁) စာတတ်မြောက်မှု

ကျောင်းစာတတ်မြောက်မှုနှုန်းနှင့် ကျောင်းတတ်နှုန်းအခြေအနေကို အောက်ပါဇယားတွင်တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ပညာရေး	ကျား	မ	ပေါင်း	၅နှစ်အထက်၊ကျောင်းနေလူဦးရေ၏%
စာမတတ်သူဦးရေ	၀	၀	၀	
မူလတန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၈	၁၄	၂၂	
အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၁၁	၈	၁၉	
အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေ	၉	၅	၁၄	

တကသိုလ်ပြီးဆုံးသူများ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)အထက်တန်းပညာပြီးဆုံးသူဉဦးနှင့်တကသိုလ် ပညာပြီးဆုံးသူ၁ဦးရှိပါသည်။ကျောင်းကုန်းကျေးရွာအနှဖြင့် မူလတန်းအဆင့်ရှိသူ၊အလယ်တန်းအဆင့်ရှိသူ အထက်တန်းအဆင့်ရှိသူဦးရေများပြားပါသည်။ အများအားဖြင့ပီကင်းကျေးရွာအတွင်းရှိ အထက်တန်းကျောင်း(ခွဲ) တွင်ပညာသင်ကြားပါသည်။

(၂.၆.၂) ကျောင်းတက်နှုန်း

ဇယား(၂၈)ကျောင်းတတ်နှုန်း

ပညာရေးအဆင့်အတန်း	ကျား	မ	ပေါင်း	စုစုပေါင်းကျောင်းနေအရွယ်လူဦးရေ၏%
မူလတန်း(၅-၉နှစ်)	၁၂	၁၂	၂၄	
အလတ်တန်း(၁၀-၁၄နှစ်)	၇	၃	၁၀	
အထက်တန်း(၁၅-၁၆နှစ်)	၂	၂	၄	
တကသိုလ်/ကောလိပ်ကျောင်းသား/သူ	၁	၁	၂	
စုစုပေါင်း	၂၂	၁၈	၁၀၀%	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၆.၃)စာသင်ကျောင်းအခြေအနေ

ဇယား(၂၉)စာသင်ကျောင်းဆောင်အခြေအနေ

အောက်ပါ ဖော်ပြထားသည်မှာကျေးရွာမူလတန်းလွန်ကျောင်း၏ လက်ရှိအခြေအနေ

အကြောင်းအရာ	မူလတန်းကျောင်း		
ကျောင်းအဆင့်		မူလတန်းကျောင်း	
ရွာမှိုင်အကွာအဝေး(မိုင်)		ကျေးရွာတွင်း	
သယ်ယူပို့ရဆောင်ရေးဝန်ဆောင်မှု		ဆိုင်ကယ်၊စက်ဘီး၊ခြေကျင်	
စာသင်ကျောင်းအရွယ်အစား (အလျား×အနံ×အမြင့်)		(၂၀၀×၃၀×၁၂×)ပေ(၁)လုံး	
အမိုး၊နရံ၊အခင်းအရည်အသွေး		သွပ်မိုး၊အုတ်ကာ၊ကွန်ကရစ်ခင်း	
ကျောင်းသုံးပရိဘောဂလုံခြုံလောက်မှုရှိ၊မရှိ		ရှိ	
ကျောင်းဆရာ/မဦးရေ	ကျား	မ	ပေါင်း
	၁	၃	၄

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

အခြေခံပညာ မူလတန်းကျောင်းတစ်ကျောင်းနှင့်အလယ်တန်း ခွဲရှိပြီး ကျောင်းသား/သူများ(၁၅၄)ဦးရှိပြီးနောင်လိုင်ကျေးရွာအုပ်စုရှိ ကျေးရွာအုပ်စုရှိ ကျေးရွာသိုရကျောင်းသား/သူများ သွားရောက်ပညာသင်ကြားကြပါသည်။ကျောင်းဆောင်များမှာကောင်းမွန်လျက်ရှိပြီး ဆရာ/ဆရာမ(၁၃)ဦးရှိပါသည်။ကျောင်းသားဦးရေများပြားသည့်အတွက်ကျန်းမာသန့်ရှင်းရေးအတွက် (၄)ခန်းတွဲအိမ်သာ(၂)လုံးလိုအပ်လျက်ရှိ ပါသည်။ ကျောင်းဆောင်များမှာကောင်းမွန်လျက်ရှိပါသည်။ ဆရာ/မများနေထိုင်ရန် အတွက် ကျေးရွာမှစီစဉ်ထားပေးပြီး ဝန်ထမ်းအိမ်ရာများလည်းလိုအပ်ပါသည်။

(၂.၆.၄)ပညာရေးအခက်အခဲများနှင့်ပြဿနာများ

ဇယား(၃၀)ပညာရေးအခက်အခဲများနှင့်ပြဿနာများ

အခက်အခဲပြဿနာ	ရှင်းလင်းချက်
ကျောင်းဆရာ/မရရှိမှု	မလုံလောက်
ဆရာတပည့်အချိုး	၄၀း၁
မူလတန်းပညာ ကျောင်းထွက်နှုန်း	နည်း
ကျောင်းသုံးစာအုပ်နှင့်စာရေးကိရိယာ	ပညာရေးဌာနမှထောက်ပံ့ပေးလျှက်ရှိ
မသန်စွမ်းသူများအတွက်ပညာရေးအထူးအစီအစဉ်	မရှိ
ဆင်းရဲသောမိသားစုများအတွက်ကျောင်းစရိတ်မတတ်နိုင်မှု	အသင့်အသင့်
ကျောင်းအားကစားဆိုင်ရာပစ်စည်းများလက်လှမ်းမှီမှု	နည်း
မိဘဆရာအသင်း၏အခန်းကဏ္ဍ	အသင့်အသင့်ရှိ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၇) ကျန်းမာရေးနှင့်အာဟာရ

(၂.၇.၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

ဇယား(၃၁) အဖြစ်များသောရောဂါများ

စဉ်	ရောဂါ	ဖြစ်ပွားမှု
၁	ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော	နိမ့်
၂	သွေးလွန်သုပ်ကွေး	နိမ့်

၃	ငှက်ဖျား	နိမ့်
၄	အသက်ရှူလမ်းကြောင်းကူးစက်ရောဂါ	မရှိ
၅	လိင်မှတစ်ဆင့်ကူးစက်နိုင်သောရောဂါများ	မရှိ
၆	တီဘီ	မရှိ
၇	ဆီးချို	မြင့်
၈	သွေးတိုး	မြင့်
၉	အသည်းရောဂါ	မြင့်
၁၀	အာဟာရချို့တည့်ရောဂါ	မြင့်
၁၁	အခြားကူးစက်နိုင်သောရောဂါ	မြင့်

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၇.၂) ကျန်းမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ

ဇယား(၃၂) ကျန်ဒမာရေးအထောက်အပံ့များ(ဆေးရုံ/ဆေးပေးခန်းများ)

့ကကျန်းမာရေး ဝန်ဆောင်မှု	ခရီးအကွာအဝေး (မိုင်/ဖာလုံ)	အခန်း/ကုတင် (လုံလောက်မှုမရှိ)	ကျန်းမာရေး ဝန်ထမ်းဦးရေ	ဆေးနှင့်ပက်သက် သောအသုံးဆောင် ့ပစ်စည်းများ(လုံလောက် မှုရှိ/မရှိ)
ကျေးလက်ကျန်းမာ ရေးဌာနခွဲ	ဝမှ၁မိုင်	မရှိ	ကြီးကြပ်(၂)-(၁) ဦးသားဖွားဆရာမ(၁)	မရှိ
တိုက်နယ်ဆေးရုံ	၁မှ၅မိုင်	ရှိ		ရှိ
မြို့နယ်	၅မှ၁၀မိုင်	ရှိ		ရှိ

ဆေးရုံး - -

ဆေးဆိုင် - - - -

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ကျေးလက်ကျန်းမာရေးဌာနမှာ ကျေးရွာနှင့်နီးနားရှိ။ လွယ်ယင်းကျေးရွာတွင် ဆေးဝါးကုသလျှက်ရှိကြပါသည်။အရေးပေါ်အခြေအနေကြုံလာပါက ဖယ်ခုံမြို့နယ်ပြည်သူ့ဆေးရုံသို့သွားရောက်ဆေးကုသလျှက်ရှိပါသည်။

(၂.၈.၁) သောက်သုံးရေနှင့်သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ

(၂.၈.၁) သောက်သုံးရေရှိမှု

ဇယား(၃၃) သောက်သုံးရေရှိမှု

ဗရေရရှိနိုင်မှု အရအတွက် အကောင်း/အဆိုး လက်ရှိလုံလောက်မှု အခြား

နွေ မိုး ဆောင်း

ရေတွင်း/လက်တူးတွင်း ကောင်း

ရေကန် ၃ ကောင်း

အဝီစိတါင်း/တုံကင် ကောင်း

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ဗနာင်လိုင်ကျေးရွာ၏ သောက်သုံးရေရရှိမှုအခြေအနေမှာ အများအားဖြင့်ရေတွင်းရေကို သောက်သုံးကြပြီး အဆိုပါရေများအား အရည်အသွေးများစမ်းသပ်ထားခြင်းမရှိပဲ ရေကိုကျိုချက်သောက်ကြပါသည်.။

(၂.၈.၂)သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ(အိမ်သာအမျိုးအစားနှိုင့်အိမ်ထောက်စုအရေအတွက်)

ဇယား(၃၄) သန့်ရှင်းရေးအခြေအနေ(အိမ်သာအမျိုးအစားနှိုင့်အိမ်ထောက်စုအရေအတွက်)

သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်သာ သုံးစွဲနိုင်သောအိမ်ထောင်စု ရှင်းလင်းချက်

အမျိုးအစား

ရေလောင်းအိမ်သာ ၃၀ သန့်ရှင်းမှုရှိ။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၉)လမ်းတံတားတည်ရှိမှု

(၂.၉.၁)ကျေးရွာများတွင်လမ်းတံတားတည်ရှိမှု အခြေအနေ

ဇယား(၃၅) ကျေးရွာများတွင် လမ်းတံတားတည်ရှိမှုအခြေအနေ

လမ်းတံတား အမျိုးအစား	ကောင်း/ဆိုး	တည်ဆောက်သည့် ရာသီအခိုက်သုံးစွဲနိုင်မှု	လမ်းအရှည်
အမျိုးအစား		ခုနှစ် ပွင့်လင်းရာသီ	တစ်နှစ်ပတ်လုံး
လမ်း	၁၊၃	ကောင်း ၂၀၁၂-၂၀၁၃	၅မိုင်မှ၁၀မိုင်
တံတား	ရေပြွန်	ကောင်း ၂၀၁၃-၂၀၁၄	(၀)စင်း

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ကျေးရွာများ၏ပတ်ဝန်းကျင် အနီးအနားတွင် တံတားကြီးများမရှိသော်လည်း ကျေးရွာအတွင်းအနေဖြင့် (Box-Culvert) (၁)စင်းအား တည်ဆောက်ထားပါသည်။ နှစ်စဉ်လမ်းပြုပြင်ရန် အိမ်ထောင်စုတိုင်းငွေကြေးထည့်ဝင်ရပါသည်။ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်ဖြင့်လည်းပြုပြင်ကြပါသည်။

၁။မြေသားလမ်း ၂။ ကတရာလမ်း ၃။ ကျောက်ခင်းလမ်း

(၂.၉.၂) ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဇယား(၃၆)ရေကြောင်းသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး

ဥသယ်ယူပို့ဆောင်ရေး	အကွာအဝေး (ကီလိုမီတာ)	ယဉ်အမျိုးအစား	ရာသီအလိုက်သုံးစွဲမှု ပွင့်လင်းရာသီ တစ်နှစ်ပတ်လုံး
မြစ်ကြောင်း	၀မှ၁၀မိုင်	၂	

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

၁။လေ့၊သမာန် ၂။စက်လေ့ ၃။ သမာန်

(၂.၉.၃)သယ်ယူပို့ရေဆောင်ရေးယာဉ်များ

ဇယား(၃၇) သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များ

ယဉ်အမျိုးအစား စက်လေ့ စက်ဘီး မော်တော်ဆိုင်ကယ် သုံးဘီးဆိုင်ကယ် ထော်လာကျီ ကား မြင်း နွား

လှည်း လည်း

အရေအတွက်	၁၆	၁၂	၂	၁

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၁၀) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

ဇယား(၃၈) လျှပ်စစ်မီးရရှိမှု

အရင်းအမြစ် အိမ်ထောင်စု ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းရေးစနစ် အခက်အခဲရှိ/မရှိ

(ကောင်း/သင့်/ညံ့)

ဆိုလာစနစ် ၂၈ သင့် ရှိ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၁၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

ဇယား(၃၉) ဆက်သွယ်ရေးနှင့်သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာနည်းပညာ

စဉ် ဖုန်း ရေဒီယို တီဗွီ စလောင်း သတင်းစာနှင့်ဂျာနယ် အခြား

၁ ၂၁ ၁၂ ၂

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၁.၂) ယာဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

ဇယား(၄၀) ယာဉ်ကျေးမှုနှင့် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေး

လုပ်ငန်း	ရှိ/မရှိ	ဝန်ဆောင်မှု
ငူငယ်များအနားယူအပန်းဖြေရန်နေရာများ၊ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲများရှိခြင်း	ရှိ	ရွာတွင်း လူငယ်ရိုပ်သာများတွင် အနားယူအပန်းဖြေကြပါသည်။
လူမှုရေးလုပ်ငန်းများပါဝင်မှု	ရှိ	သာရေးနာရေးပွဲများတွင်ပါဝင်ကူညီကြပါသည်။
ဘာသာရေးလုပ်ငန်းရေးတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	လပြည့်လကွယ်၊ဘာသာရေးပွဲတော်များတွင်ပါဝင်ကြပါသည်။
အားကစားနှင့် ကာယလုပ်ငန်းများပြုလုပ်ရန်နေရာနှင့်အထောက်အကူပြုပစ်စည်းများရှိခြင်း	မရှိ	ကစားကွင်းမရှိ၊ဘုန်းကြီးကျောင်းရှိကွင်းပြင်တွင်ဘောလုံးကစားကြပါသည်။ဖယ်ခုံမြို့မှကျင်းပအားကစားပွဲများတွင်လည်းဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကြပါသည်။
ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်းတတ်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။
ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံမ်များနှင့်ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်များထိန်းသိမ်းစောက်ရှောက်ဖြင်းတွင်ပါဝင်မှု	ရှိ	နှစ်စဉ်ကယန်းအမျိုးသူနေ့၊နှစ်သစ်ကူးရက်များတွင်ရိုးရာဓလေ့ဝတ်စုံများ ဝတ်ဆင်လေ့ရှိပါသည်
စာကြည့်တိုက်/အင်တာနက်များလက်လှမ်းမှီ	ရှိ	စာကြည်တိုက်ရှိသော်လည်းစာများလစဉ်မရရှိခြင်းကြောင့် အခြိန်နှင့်တစ်ပြေးညီသတင်းများမဖတ်ရှုနိုင်သော်လည်း အင်တာနက်များမအရ

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

ကျေးရွာလူငယ်များအနေဖြင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများတွင်လည်းကောင်း သာရေးနာရေးပွဲများတွင်လည်းကောင်း တတ်ကြွစွာပါဝင်ဆောင်ရွက်လျှက်ရှိပြီး အခက်အခဲများအနေဖြင့် လူငယ်များအားကစားဆိုင်ရာအထောက်အကူပစ်စည်းများ လက်လှမ်းမှီမှုအားနည်းနေပါသေးသည်။

(၂.၁၃) ကျေးရိုဘေးကင်းလုံခြုံမှု အခြေအနေ

(၂.၁၃.၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှု၊အထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဇယား(၄၁) ဘေးကင်းလုံခြုံရေး၊ဝန်ဆောင်မှု၊အထောက်အကူများအားလက်လှမ်းမှီမှု

ဝန်ဆောင်မှုများ	ရှိ/မရှိ	ရှင်းလင်းရှက်
ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာအဆောက်အဦးများအားလက်လှမ်းမှီမှု	ရှိ	ဖုန်းလိုင်းများအသုံးပြုကြပါသည်။
အာမခံလုပ်ငန်းများအားလက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	ကျန်းမာရေးအာမခံ၊ အသက်အာမခံစသည်များဗဟုတုတမရှိပါ။ လက်လှမ်းမမှီပါ။
လူထုအခြေပြုသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးအစီအစဉ်	မရှိ	လူငယ်အဖွဲ့များမှ မီးဘေးကြိုတင်ကာကွယ်ရေးလုပ်ငန်းများကိုသာ လှုံ့ဆော်ကြပါသည်။
ရဲစခန်းများအားလက်လှမ်းမှီမှု	မရှိ	ပီကင်းရဲစခန်းနှင့်နီးပါသည်။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

(၂.၁၃.၂) မူခင်းဖြစ်ပွားမှု

ဇယား(၄၂)မူခင်းဖြစ်ပွားမှု

မှုခင်းဖြစ်ပွားမှု	လူကုန်ကူးမှု	ခိုးမှု	မူးယစ်ဆေးသုံးစွဲမှု	အကြမ်းဖက်မှု
အခြေအနေ	၃	၂		

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ
ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)

၁။ စိုးရိမ် ၂။သာမာန် ၃။မရှိ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်ရေးအတွက် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည် အခြေအနေကောင်းများ၂ ဟန့်အတားနှင့်ဂုဏ်ဆို
ငကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ

ဇယား(၄၃)ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်ရေးကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် အခြေအနေကောင်းများ

အလားအလာများ	ရှင်းလင်းချက်
၁။ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
တူညီသောလူမျိုးစုယုံကြည်မှုကိုးကွယ်၊ဘာသာကိုး ကွယ်မှုရှိခြင်း၊	ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် အရေး ဆုံးအချက်ဖြစ်သည့် စည်းလုံးညီညွတ်မှုကိုအား အားကောင်းမှုဖြစ်စေပါသည်။
ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများရှိခြင်း	
၂။စိုက်ပျိုးရေး(သီးနှံ)	နှစ်ရှည်သီးနှံမျိုးစုံစိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းနိုင်သော
ရာသီဥတုကောင်းမွန်ခြင်း	ဘာဝရာသီဥတုကောင်းမွန်ပါသည်။
နှစ်ရှည်သီးနှံမျိုးစုံစိုက်ပျိုးဖြစ်ထွန်းခြင်း	ဒေသမှထွက်သောထွက်ကုန်များစွာမှလက်ရှိမှာ
တွန်ဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်နိုင်ရန်	လည်းတန်းဖိုးမြင့်ထုတ်ကုန်များထုတ်လုပ်နိုင်ပြီး
အလားအလာ	နောက်ထပ်လည်းထုပ်လုပ်နိုင်ရန်အလားအလား
ကောင်းသောထွက်ကုန်များရှိခြင်း	ကောင်းများရှိပါသည်။
လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကောင်းမွန်ခြင်း	ထိုပစ်စည်းများကို ရောင်းချနိုင်ရန်စျေးကွက်များ
	လည်းရှိပြီးပစ်စည်းများကိုသယ်ယူပို့ရဆောင်ရေး
	လည်းကောင်းမွန်ပါသည်။
	ထိုပစ်စည်းများထုပ်လုပ်နိုင်ရန် လုပ်သားအင်အာ

	လည်းပေါများပြီး ၊စနစ်တကျစိုက်ပျိုးထူပ်လုပ်နိုင် ရန်သက်ဆိုင်ရာမှလည်းနည်းပညာပိုင်းပံ့ပိုးမှုများ ရှိပါသည်။
၃။မွေးမြူရေး	
ကျွဲနွားစားကျက်မြေပေါများစွာရှိခြင်း။ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးလုပ်ကိုင်နိုင်ရန် တိရစာန်အစာရေစာပေါများခြင်း မွေးမြူရေးထွက်ကုန်များအတွက်ဈေးကွက် များကွက်ရှိခြင်း။	မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို တွင်ကျယ်စွာပြုလုပ် နိုင်ရန် အဓိကဖြစ်သော တိရစာန်စားကျက်မြေ များလုံလောက်စွာရှိပါသည်။ အလားတူ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများမှ ထုပ်ကုန်များ အတွက် ဈေးကွက်ကလည်းအနီးနားပတ်ဝန်း ကျင်တွင်ရှိပါသည်။
ဇယား(၄၄) ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးတိုးတတ်ရေးအတွက် အဟန့်အတားနှင့်ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားရမည့်စိန်ခေါ်မှုများ	
၁။ဖွံ့ဖြိုးရေါ်ဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှု	
ကျေးရွာသားအများစုမှာမြန်မာစကားကိုကောင်းမွန် စွာပြောတတ်ခြင်း။	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဂေရှည်ဆောင်ရွက် မည့်တာဝန်ခံမှုရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းများဖွံ့ဖြိုးတိုး တတ်ဖြစ်ပေါ်လာရန် အကူအညီများ စဉ်ဆက်မပြ တ်ရရှိရန်လိုအပ်ခြင်း။
၂။စိုက်ပျိုးရေးသီးနှံ	
မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းမှုအားနည်းခြင်း။ ဒေစထွက်ည့်ဖျင်းသည့်မျိုးစေ့များကိုသာသုံးစွဲ ခြင်း။	မိရိုးဖလာ ကျွမ်းကျင်မှုရှိသေယစိုက်ပျိုးခြင်းများ ကိုသာလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြပြီးစိုက်ပျိုးနည်းစန စ်များကိုမတတ်ကျွမ်းကြခြင်း။
၃။မွေးမြူရေး	
ဏနစ်တကျမွေးမြူသည့်နည်းစနစ်မသိရှိခြင်း။	တစ်ဖက်တလမ်းမှဝင်ငွေတိုးစေသောမွေးမြူရေး

	ဥပဒေနှင်းကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်းမှာ စနစ်တကျမွေးမြူသည့်နည်းလမ်းများမသိခြင်း နှင့်တိရိစာန်အစာရေစာများကိုစနစ်တကျမထိန်း သိမ်းတတ်ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။
၄။စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးမဟုတ်သောစီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ တစ်ခြားသောထုတ်ကုန်သွယ်မှုလုပ်ငန်းများတွင်အတွေ့ အကြုံမရှိခြင်း။	လယ်ယာထွက်ကုန်များမှတန်ဖိုးမြင့်ထုတ်လုပ်ခြင် မျိုးမရှိခြင်း။
၅။သဘာဝပတ်ဝန်းကိုင်ထိန်းသိမ်းရေး ရေရှည်အတွက်သစ်တောထိန်းသိမ်းရန်အသိပညာအား နည်းနေသေးခြင်း	နောင်လာမည့်မျိုးစက်များအတွက်သစ်တောသစ် ပင်များကိုထိန်းသိမ်းရမည့်ကိုသိမြင်အားနည်း ခြင်း၊နည်းပညာဗဟုတုတများလိုအပ်ခြင်း။

ရည်ညွှန်း- ကျေးရွာအခြေအနေကို ရွာသူရွာသားကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်းမှ ရရှိသောသတင်းအချက်အလက်များ(၂၀-၂၂၊ ဇူလိုင်၊၂၀၁၈)